

NOVÝ ZÁKON

EVANGELIUM PODLE
MATOUŠE

Mesiášův rodokmen

KNIHA RODU JEŽÍŠE KRISTA,^a syna Davidova, syna Abrahamova:

- ² Abraham zplodil Izáka,
Izák zplodil Jákoba,
Jákob zplodil Judu a jeho bratry,
³ Juda zplodil Perese a Zeracha z Támar,
Peres zplodil Checrona,
Checron zplodil Rama,
⁴ Ram zplodil Aminadaba,
Aminadab zplodil Nachšona,
Nachšon zplodil Salmona,
⁵ Salmon zplodil Boáze z Rachab,
Boáz zplodil Obéda z Rút,
Obéd zplodil Jišaje,
⁶ Jišaj pak zplodil krále Davida.

- David zplodil Šalomouna z manželky Uriášovy,
⁷ Šalomoun zplodil Rechoboáma,
Rechoboám zplodil Abiáše,
Abiáš zplodil Asu,
⁸ Asa zplodil Jošafata,
Jošafat zplodil Jehorama,
Jehoram zplodil Uziáše,
⁹ Uziáš zplodil Jotama,
Jotam zplodil Achaze,
Achaz zplodil Ezechiáše,
¹⁰ Ezechiáš zplodil Menašeho,
Menaše zplodil Amona,
Amon zplodil Jošiáše,
¹¹ Jošiáš zplodil Jekoniáše a jeho bratry
a pak přišlo babylonské zajetí.

- ¹² Po odvečzení do Babylonu Jekoniáš zplodil Šealtiel,
Šealtiel zplodil Zerubábel,
¹³ Zerubábel zplodil Abihuda,
Abihud zplodil Eliakima,
Eliakim zplodil Azora,
¹⁴ Azor zplodil Sádoka,
Sádok zplodil Achima,
Achim zplodil Eliuda,
¹⁵ Eliud zplodil Eleazara,

^a *I* nebo *Mesiáše* (hebr. *Mašich* i řec. *Christos* znamenají *Pomazaný* – Jan 1:41); tak i dále

Eleazar zplodil Matana,
 Matan zplodil Jákoba
¹⁶a Jákob zplodil Josefa, muže Marie,
 z níž se narodil Ježíš zvaný Kristus.

¹⁷Celkem tedy bylo čtrnáct pokolení od Abrahama po Davida, čtrnáct pokolení od Davida po babylonské zajetí a čtrnáct pokolení od babylonského zajetí po Krista.

Bůh je s námi

¹⁸Narození Ježíše Krista se událo takto: Jeho matka Marie byla zasnoubena Josefovi, ale předtím, než se vzali, se ukázalo, že je těhotná z Ducha svatého. ¹⁹Její muž Josef byl spravedlivý, a protože ji nechtěl veřejně zostudit, rozhodl se, že se s ní rozejde v tichosti. ²⁰Když však o tom přemýšlel, hle, ve snu se mu ukázal Hospodinův anděl a řekl: „Josefe, synu Davidův, neboj se vzít si Marii za manželku, neboť to, co v ní bylo počato, je z Ducha svatého. ²¹Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš,^a neboť on zachrání svůj lid od jejich hříchů.“

²²To vše se stalo, aby se naplnilo, co Hospodin řekl ústy proroka: ²³„Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Immanuel,^b což se překládá: Bůh je s námi.

²⁴Když se Josef probudil, zachoval se, jak mu přikázal Hospodinův anděl, a vzal si Marii za manželku. ²⁵Nespál s ní ale až do doby, kdy porodila syna, jemuž dal jméno Ježíš.

Mudrcové z Východu

2 Ježíš se narodil v judském Betlémě za dnů krále Heroda.^c Tehdy do Jeruzaléma přišli mudrcové z Východu. ²„Kde je ten narozený židovský král?“ ptali se. „Spatřili jsme na Východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“

³Když se to doslechl král Herodes, velmi se rozrušil a celý Jeruzalém s ním. ⁴Svolal všechny vrchní kněze a učitele lidu a ptal se jich, kde se má narodit Mesiáš.

⁵„V judském Betlémě,“ odpověděli mu. „Neboť tak je psáno skrze proroka:

⁶„Ty však, Betléme v judské zemi,
 nejsi z judských knížat vůbec nejmenší,
 vždyť právě z tebe vzejde Panovník,
 Pastýř pro Izrael, můj lid.“^d

⁷Tehdy Herodes tajně povolal mudrce a vyptával se jich, kdy přesně se jim ta hvězda ukázala. ⁸Potom je poslal do Betléma se slovy: „Jděte a pečlivě vyhledejte to dítě. Jakmile je najdete, oznamte mi to, abych se mu mohl jít poklonit i já.“

⁹Jakmile vyslechli krále, vyrazili na cestu. A hle, hvězda, kterou viděli na východě, je předcházela, až se zastavila nad místem, kde bylo to dítě. ¹⁰Když tu hvězdu spatřili, zmocnila se jich nesmírná radost. ¹¹Vešli do domu, a když tam uviděli dítě s jeho matkou Marií, padli na kolena a klaněli

^a20 hebr. Ješua, tj. Hospodin zachraňuje
 král 37–4 př. n. l.

^d6 Mich 5:1, 3

^b23 Iza 7:14

^c1 Herodes Veliký, judský

se mu. Otevřeli své poklady a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu.
¹²Když potom od Boha dostali ve snu pokyn, aby se nevraceli k Herodovi, vrátili se do své země jinudy.

Útěk do Egypta

¹³A hle, po jejich odjezdu se Josefovi ve snu ukázal Hospodinův anděl a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti nepovím. Herodes totiž bude to dítě hledat, aby ho zabil.“

¹⁴Ještě tu noc tedy vstal, vzal dítě i jeho matku a odešel do Egypta, ¹⁵kde zůstal až do Herodovy smrti. Tak se naplnilo, co Hospodin promluvil ústy proroka: „Povolal jsem svého Syna z Egypta.“^a

¹⁶Když Herodes poznal, že ho mudrci oklamali, nesmírně se rozhněval a dal v Betlémě a v celém okolí povraždit všechny chlapce mladší dvou let, podle času, na který se vyptal mudrců. ¹⁷Tehdy se naplnilo slovo proroka Jeremiáše:

¹⁸ „V Rámě je slyšet křik –
 naříkání a mnohé úpění.
 Ráchel tam pláče nad svými dětmi,
 nad jejich ztrátou se nedá utěšit!“^b

¹⁹Když potom Herodes zemřel, hle, Hospodinův anděl se ve snu ukázal Josefovi v Egyptě ²⁰a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a jdi do izraelské země. Ti, kdo usilovali o život dítěte, jsou již mrtví.“

²¹Josef tedy vstal, vzal dítě i jeho matku a přišel do izraelské země. ²²Uslyšel ale, že v Judsku místo svého otce Heroda kraluje Archelaos,^c a tak se tam bál jít. Když potom od Boha dostal ve snu pokyn, obrátil se do galilejského kraje. ²³Přišel tam a bydlel ve městě zvaném Nazaret. Tak se naplnila slova proroků, že bude nazýván Nazaretský.^d

Hlas volajícího

3 V těch dnech začal Jan Křtitel kázat v judské poušti: ²„Čiňte pokání! Nebeské království je blízko!“ ³To je ten, o kterém mluvil prorok Izaiáš, když říkal:

„Hlas volajícího na poušti:
 Připravte Pánovu cestu!
 Urovňte jeho stezky!“^e

⁴Ten Jan nosil oděv z velbloudí srsti, kolem boků měl kožený pás a jeho pokrmem byly kobylinky a lesní med. ⁵Jeruzalém, celé Judsko i celý jordan-
 ský kraj tehdy vycházel k němu, ⁶vyznávali své hříchy a on je křtil v řece Jordán.

⁷Když ale uviděl, že se k němu přichází pokřtít mnoho farizeů a saduceů, řekl jim: „Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, jak utéct před přicházejícím hněvem? ⁸Začněte nést ovoce odpovídající vašemu pokání. ⁹A nemyslete, že si můžete říkat: ‚Máme otce Abrahama.‘ Říkám vám, že Bůh je schopen Abrahamovi vzbudit potomky z tohoto kamení! ¹⁰Sekera je už napřažena

^a15 Oze 11:1 ^b18 Jer 31:15 ^c22 nejstarší syn Heroda Velikého; vládl v Judeji 4 př. n. l. – 6 n. l. ^d23 srov. Soud 13:5 ^e3 Iza 40:3

ke koření stromů. Každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřát a vhozen do ohně.

¹¹Jistě, já vás křtím vodou k pokání, ale ten, který přichází po mně, je silnější než já. Jemu nejsem hoden ani zout sandály. On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. ¹²Už má lopatu v ruce a vyčistí svůj mlat. Svou pšenicí shromáždí do obilnice, ale plevy bude pálit neuhasitelným ohněm!“

Milovaný Syn

¹³Tehdy přišel Ježíš z Galileje za Janem k Jordánu, aby se od něj nechal pokřtít. ¹⁴Jan mu v tom ale velmi bránil: „Já potřebuji být pokřtěn od tebe, a ty přicházíš za mnou?“

¹⁵„Nebráň tomu,“ odpověděl mu Ježíš. „Takto máme naplnit veškerou spravedlnost.“ A tak mu nebránil.

¹⁶Jakmile byl Ježíš pokřtěn, vystoupil hned z vody a hle, otevřela se mu nebesa a spatřil Božího Ducha, jak sestupuje z nebe jako holubice a přichází na něj. ¹⁷Vtom se z nebe ozval hlas: „Toto je můj milovaný Syn, kterého jsem si oblíbil.“^a

Je psáno

4 Tehdy byl Ježíš veden Duchem na poušť, aby tam byl pokoušen od ďábla. ²Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až nakonec vyhladověl. ³Vtom k němu přistoupil Pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Boží Syn, řekni tomuto kameni, ať se promění v chleby.“

⁴On však odpověděl: „Je psáno: ‚Nejen chlebem bude člověk živ, ale každým slovem vycházejícím z Božích úst.‘“^b

⁵Tehdy ho ďábel vzal do svatého města a postavil ho na vrcholek chrámu. ⁶„Jsi-li Boží Syn,“ řekl, „vrhni se dolů! Je přece psáno:

„Svým andělům přikáže o tobě
a ponesou tě na ruku,
abys nenarazil nohou na kámen.““^c

⁷Ježíš mu řekl: „Také je psáno: ‚Nepokoušej Hospodina, svého Boha.‘“^d

⁸Poté ho ďábel vzal na velmi vysokou horu a ukázal mu všechna království světa a jejich slávu. ⁹„To všechno ti dám,“ řekl mu, „když padneš na kolena a pokloníš se mi.“

¹⁰„Odejdi, satane!“ řekl mu na to Ježíš. „Je přece psáno: ‚Hospodinu, svému Bohu, se budeš klanět a jemu jedinému sloužit.‘“^e ¹¹Tenkrát ho ďábel opustil a hle, přistoupili andělé a sloužili mu.

Světlo v Galileji

¹²Když Ježíš uslyšel, že Jan byl uvězněn, vrátil se do Galileje. ¹³Opustil Nazaret a přišel bydlet do pobřežního města Kafarnaum v krajinách Zabulon a Neftalí. ¹⁴Tak se naplnilo slovo proroka Izaiáše:

¹⁵„Země Zabulon a země Neftalí,
při cestě k moři, za Jordánem,
Galilea pohanů:

^a17 Žalm 2:7; Iza 42:1
6:13

^b4 Deut 8:3

^c5 Žalm 91:11–12

^d7 Deut 6:16

^e10 Deut

¹⁶Lid, který bydlel v temnotách,
uviděl velké světlo,
obyvatelům krajiny stínu smrti
světlo se zaskvělo.^a

¹⁷Od té doby začal Ježíš kázat: „Čiňte pokání! Nebeské království je blízko!“^b

¹⁸Jednou se procházel podél Galilejského jezera a uviděl dva bratry, jak házejí síť do vody. Byli to rybáři Šimon (později zvaný Petr) a jeho bratr Ondřej. ¹⁹Řekl jim: „Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí!“ ²⁰Oni hned opustili síť a šli za ním. ²¹Poodešel dál a uviděl jiné dva bratry – Jakuba Zebedeova a jeho bratra Jana – jak na lodi se svým otcem Zebedeem spravují síť. Zavolal je ²²a oni hned opustili loď i svého otce a šli za ním.

²³Ježíš pak procházel celou Galileu, učil v jejich synagogách, kázal evangelium o Království a uzdravoval každou nemoc a každý neduh mezi lidmi. ²⁴Zpráva o něm se roznesla i po celé Sýrii, a tak k němu přiváděli všechny nemocné, sužované různými neduhy a bolestmi, posedlé, trpící padoucníci i ochrnuté a on je uzdravoval. ²⁵A šly za ním veliké zástupy nejen z Galileje, ale i z Dekapole, Jeruzaléma, Judska a Zajordánska.

Blaze vám

5 Když Ježíš uviděl zástupy, vystoupil na horu. Posadil se, a když k němu přistoupili jeho učedníci, ²začal je učit:

³ „Blaze chudým v duchu,
neboť jim patří nebeské království.

⁴ Blaze plačícím,
neboť budou potěšeni.

⁵ Blaze mírným,
neboť dostanou zemi za dědictví.

⁶ Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti,
neboť budou nasyceni.

⁷ Blaze milosrdným,
neboť dojdou milosrdenství.

⁸ Blaze čistým v srdci,
neboť uvidí Boha.

⁹ Blaze těm, kdo působí pokoj,
neboť budou nazváni Božími dětmi.

¹⁰ Blaze pronásledovaným pro spravedlnost,
neboť jim patří nebeské království.

¹¹Blaze vám, když vám budou zlořečit a pronásledovat vás a šířit o vás všelijaké zlé a lživé řeči kvůli mně. ¹²Radujte se a jásejte, protože vaše odplata v nebesích je veliká. Takto totiž pronásledovali proroky, kteří byli před vámi.

¹³Vy jste sůl země. Kdyby sůl ztratila svou chuť, čím se zas osolí? Nebude už k ničemu, jen se vyhodí ven a lidé ji pošlapou. ¹⁴Vy jste světlo světa. Město ležící na hoře nemůže být skryto. ¹⁵Stejně tak se nerozsvěcí lampa,

^a16 Iza 9:1–2 ^b17 Mat 3:2

aby ji postavili pod vědro, ale na svícen a tehdy svítí všem, kdo jsou v domě.
¹⁶Tak ať vaše světlo září před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.“

Naplnění Zákona

¹⁷„Nemyslete si, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit. ¹⁸Amen, říkám vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani nejmenší písmenko, ani jediná čárka ze Zákona, než se to všechno naplní. ¹⁹Kdokoli by zrušil jedno z těchto nejmenších přikázání a tak by učil lidi, bude v nebeském království považován za nejmenšího. Ale kdokoli by je plnil a učil, ten bude v nebeském království považován za velkého. ²⁰Říkám vám, že pokud vaše spravedlnost nebude o mnoho převyšovat spravedlnost znalců Písma a farizeů, nikdy nevstoupíte do nebeského království.

²¹Slýchali jste, že předkům bylo řečeno: „Nezabíjej,“^a a kdokoli by někoho zabil, bude vydán soudu. ²²Já vám však říkám, že každý, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu. Kdokoli by svému bratru řekl: „Tupče!“^b bude vydán veleradě, a kdokoli by mu řekl: „Blázne!“ bude vydán pekelnému ohni. ²³Proto když bys přinášel na oltář svůj dar a tam si vzpomněl, že tvůj bratr má něco proti tobě, ²⁴nech svůj dar tam před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem. Teprve potom přijď obětovat svůj dar. ²⁵Se svým odpůrcem se dohodni rychle, dokud jsi s ním na cestě, aby tě tvůj odpůrce nevydal soudci a soudce zřizenci a byl bys vsazen do vězení. ²⁶Amen, říkám ti: Určitě odtamtud nevyjdeš, dokud nevrátíš poslední haléř.

²⁷Slýchali jste, že bylo řečeno: „Necizolož.“^c ²⁸Já vám však říkám, že každý, kdo by se chtivě podíval na ženu, už s ní zcizoložil ve svém srdci. ²⁹Svádí-li tě tvé pravé oko, vyloupni je a zahod' pryč. Je pro tebe lepší, aby zahynul jeden tvůj úd, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. ³⁰Svádí-li tě tvá pravá ruka, usekni ji a zahod' pryč. Je pro tebe lepší, aby zahynul jeden tvůj úd, než aby celé tvé tělo přišlo do pekla.

³¹Také bylo řečeno: „Kdo chce zapudit svou manželku, musí jí dát rozlukový list.“^d ³²Já vám však říkám, že každý, kdo zapudí svou manželku (kromě případu smilstva), přivádí ji k cizoložství; a každý, kdo si zapuzenou vezme, cizoloží.

³³Slýchali jste také, že předkům bylo řečeno: „Nebudeš krivě přísahat“^e a „Své sliby Hospodinu splň.“^f ³⁴Já vám však říkám, abyste vůbec nepřísahali, ani při nebi, protože to je Boží trůn, ³⁵ani při zemi, protože to je podnož jeho nohou, ani při Jeruzalému, protože to je město toho velkého Krále. ³⁶Nepřísahaj ani na svou hlavu. Nemůžeš přece jediný svůj vlas udlát bílým nebo černým. ³⁷Ať je tedy vaše slovo „Ano“ ano a „Ne“ ne. Co je nad to, je od zlého.

³⁸Slýchali jste, že bylo řečeno: „Oko za oko, zub za zub.“^g ³⁹Já vám však říkám, abyste neodporovali zlému člověku. Když tě někdo udeří do pravé tváře, nastav mu i druhou. ⁴⁰Když se s tebou někdo chce soudit, aby tě připravil o košili, nech mu i plášť. ⁴¹Když tě někdo nutí jít s ním jednu míli, jdi dvě. ⁴²Tomu, kdo tě prosí, dej a od toho, kdo si od tebe chce půjčit, se neodvracej.

^a21 Exod 20:13; Deut 5:17 ^b22 v řec. textu je aram. slovo *Ráka!* ^c27 Exod 20:14;

Deut 5:18 ^d31 Deut 24:1 ^e33 Lev 19:12 ^f33 Num 30:3; Deut 23:21–23

^g38 Exod 21:24; Lev 24:20; Deut 19:21

⁴³Slychali jste, že bylo řečeno: „Miluj svého bližního“ a svého nepřítele měj v nenávisti.“ ⁴⁴Já vám však říkám: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují. ⁴⁵Tak budete synové svého Otce v nebesích. On přece dává svému slunci vycházet na dobré lidi i na zlé a posílá déšť na spravedlivé i nespravedlivé. ⁴⁶Jakou máte odplatu, když milujete jen ty, kdo milují vás? Nedělají snad totéž i výběrčí daní? ⁴⁷A co mimořádného děláte, když zdravíte jen své bratry? Nedělají to snad i pohané? ⁴⁸Budte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.“

Skrytá zbožnost

6 „Dávejte si pozor, abyste nepředváděli své dobré skutky lidem na odiv. Jinak totiž nemáte odměnu u svého Otce v nebesích. ²Když dáváš chudým, nevytrubuj před sebou, jako to dělají pokrytci v synagogách a na ulicích, aby sklízeli chválu od lidí. Amen, říkám vám, že už mají svou odměnu. ³Raději, když dáváš chudým, ať tvá levice neví, co dělá pravice. ⁴Tak tvé dobrodiní zůstane vskrytu a tvůj Otec, který vidí vskrytu, tě odmění.

⁵Také když se modlíte, nebuďte jako pokrytci. Ti totiž při modlitbě rádi postávají v synagogách a na nárožích ulic, aby se ukazovali před lidmi. Amen, říkám vám, že už mají svou odměnu. ⁶Raději, když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři dveře a modli se ke svému Otci, který je vskrytu. Tvůj Otec, který vidí vskrytu, tě odmění.

⁷Když se tedy modlíte, neříkejte prázdná slova jako pohané, kteří si myslí, že budou vyslyšeni pro množství svých slov. ⁸Nebuďte jako oni. Váš Otec ví, co potřebujete, ještě předtím, než ho poprosíte. ⁹Proto se modlete takto:

- Otče náš, který jsi v nebesích,
ať se posvěti tvé jméno!
¹⁰Ať přijde tvé království!
Ať se stane tvoje vůle
jako v nebi, tak i na zemi.
¹¹Dej nám i dnes náš denní chléb
¹²a odpusť nám naše viny,
jako i my odpouštíme našim viníkům.
¹³A neuveď nás do pokušení,
ale vysvoboď nás od zlého.^b

¹⁴Odpustíte-li totiž lidem jejich prohřešky, odpustí také váš nebeský Otec vám. ¹⁵Ale když lidem jejich prohřešky neodpustíte, neodpustí ani váš Otec vaše prohřešky vám.

¹⁶A když se postíte, nebuďte zasmušilí jako pokrytci, kteří hyzdí své tváře, aby ukázali lidem, že se postí. Amen, říkám vám, že už mají svou odměnu. ¹⁷Když se postíš, raději si pomaž hlavu olejem a umyj si tvář, ¹⁸aby tvůj půst nebyl zjevný lidem, ale tvému Otci, který je vskrytu. A tvůj Otec, který vidí vskrytu, tě odmění.“

Bůh, nebo mamon?

¹⁹„Nehromadte si poklady na zemi, kde je ničící mol a rez a kde zloději vykopávají a kradou. ²⁰Raději si hromadte poklady v nebi, kde je mol a rez

^a43 Lev 19:18

^b13 Někt. rukopisy přidávají *Neboť tvé je království i moc i sláva navěky! Amen.*

neničí a zloději nevykopávají ani nekradou. ²¹Vždyť tam, kde máš poklad, budeš mít i srdce.

²²Oko je lampou těla. Je-li tvé oko štědré, celé tvé tělo bude jasné. ²³Je-li však tvé oko lakomé, celé tvé tělo bude temné. Jestliže je světlo v tobě tmou, jak velika bude sama tma?!

²⁴Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Buď totiž bude jednoho nenávidět a druhého milovat, nebo se bude toho jednoho držet a tím druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu.“

Nemějte starosti

²⁵„Proto vám říkám: Nemějte starost o svůj život ani o své tělo – co budete jíst a pít a co si oblečete. Není snad život víc než jídlo a tělo víc než oblečení? ²⁶Podívejte se na ptáky na obloze. Nesejí, nesklízejí, neshromažďují do stodol, ale váš nebeský Otec je živí. Nejste snad vy mnohem dražší?

²⁷Copak si někdo z vás samými starostmi prodlouží život o jediný den?

²⁸A proč si děláte starosti s oblečením? Pomyslete na polní lilie, jak rostou. Nepracují ani nepředou, ²⁹ale říkám vám, že ani Šalomoun ve vši své slávě nebyl oblečen jako jedna z nich. ³⁰Jestliže tedy Bůh takto obléká polní travu, která dnes je a zítra bude hozena do pece, neoblékne snad mnohem spíš vás, vy malověrní?

³¹Nemějte tedy starosti. Neříkejte: ‚Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si oblečeme?‘ ³²Všechny ty věci vyhledávají pohané, ale váš nebeský Otec ví, že to všechno potřebujete. ³³Hleďte nejprve Boží království a jeho spravedlnost, a toto vše vám bude přidáno. ³⁴Nemějte starost o zítřek; zítřek bude mít své vlastní starosti. Den má dost svého trápení.“

Jak chcete, aby se chovali k vám...

7 „Nesudte, abyste nebyli souzeni. ²Jakým soudem totiž soudíte, takovým budete souzeni, a jakou mírou měříte, takovou vám bude odměřeno.

³Proč vidíš třísku v oku svého bratra, ale trámu ve vlastním oku si nevšímáš?

⁴Jak můžeš říci svému bratru: ‚Nech mě, ať ti vytáhnu z oka třísku,‘ a přitom máš sám v oku trám! ⁵Pokrytče, vytáhni nejdříve trám z vlastního oka, a tehdy prohlédneš, abys vytáhl třísku z oka svého bratra.

⁶Nedávejte svaté věci psům a neházejte své perly prasatům; jinak je zašlapou, otočí se a roztrhají vás.

⁷Proste a bude vám dáno, hleďte a naleznete, tlučte a bude vám otevřeno. ⁸Neboť každý, kdo prosí, dostává; kdo hledá, nalézá, a tomu, kdo tluče, bude otevřeno. ⁹Kdo z vás je takový člověk, že podá svému synu kámen, když tě prosí o chléb? ¹⁰Nebo když prosí o rybu, dáš mu snad hada?

¹¹Jestliže tedy vy, kteří jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím spíše váš Otec v nebesích dá dobré věci těm, kdo ho prosí?

¹²Chovejte se k lidem přesně tak, jak chcete, aby se oni chovali k vám. Právě v tom spočívá Zákon i Proroci.“

Poznáte je po ovoci

¹³„Vcházejte těsnou branou. Prostorná brána a široká cesta vede do záhuby a kdekdo tudy kráčí. ¹⁴Těsná brána a úzká cesta však vede k životu a málokdo ji nachází.

¹⁵Dávejte si pozor na falešné proroky, kteří k vám přicházejí v ovčím rouše, ale uvnitř jsou to draví vlci. ¹⁶Poznáte je po jejich ovoci. Sklízejí se snad hrozny z trní a fíky z bodláků? ¹⁷Tak tedy každý dobrý strom nese dobré ovoce a špatný strom nese zlé ovoce. ¹⁸Dobrý strom nemůže nést zlé ovoce, stejně jako špatný strom nemůže nést dobré ovoce. ¹⁹Každý strom, který nese dobré ovoce, bývá vyřazen a vhozen do ohně. ²⁰A tak tedy: poznáte je po jejich ovoci.

²¹Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do nebeského království, ale ten, kdo koná vůli mého Otce v nebesích. ²²Mnozí mi v onen den řeknou: ‚Pane, Pane, copak jsme ve tvém jménu neprorokovali? Nevymítali jsme ve tvém jménu demony? Nedělali jsme ve tvém jménu mnoho zázraků?‘ ²³A tehdy jim jasné řeknu: ‚Nikdy jsem vás neznal. Odejděte ode mě vy, kdo pacháte zlo!‘

²⁴Každý, kdo slyší tato má slova a plní je, bude podobný moudrému muži, který postavil svůj dům na skále. ²⁵Pak padl déšť, přišly záplavy, strhly se vichřice a udeřily na ten dům, ale ten nespadl, protože byl založen na skále. ²⁶Každý, kdo slyší tato má slova a neplní je, bude však podobný bláznovi, který svůj dům postavil na písku. ²⁷Pak padl déšť, přišly záplavy, strhly se vichřice a udeřily na ten dům, a ten spadl a jeho pád byl hrozný.“

²⁸Když Ježíš dokončil tuto řeč, zástupy žasly nad jeho učením. ²⁹Učil je totiž jako ten, kdo má zmocnění, a ne jako znalci Písma.

Naše neduhy sňal

8 Když pak sestupoval z hory, šly za ním veliké zástupy. ²Vtom přišel jeden malomocný a klaněl se mu se slovy: „Pane, kdybys jen chtěl, dokážeš mě očistit.“

³On vztáhl ruku a dotkl se ho se slovy: „Já to chci. Buď čistý!“ A jeho malomocenství bylo ihned očištěno. ⁴Potom mu Ježíš řekl: „Dej pozor, abys to nikomu neříkal. Jdi ale, ukaž se knězi a obětuj Bohu dar, který přikázal Mojžíš“ – na svědectví pro ně.“

⁵Když vcházel do Kafarnaum, přistoupil k němu římský setník a prosil ho: ⁶„Pane, můj služebník leží doma raněn mrtvicí a strašně trpí.“

⁷Ježíš mu řekl: „Já přijdu a uzdravím ho.“

⁸Setník však odpověděl: „Pane, nezasloužím si, abys vešel pod mou střechu. Řekni jen slovo, a můj služebník bude uzdraven. ⁹Sám jsem přece člověk, který podléhá velení a velí vojákům. Když někomu řeknu ‚Jdi,‘ jde; když řeknu jinému ‚Přiď,‘ přijde; když řeknu svému otroku ‚Udělej to,‘ udělá to.“

¹⁰Ježíš, překvapen tím, co uslyšel, řekl těm, kdo šli za ním: „Amen, říkám vám, takovou víru jsem nikde v Izraeli nenašel! ¹¹Říkám vám, že mnozí přijdou od východu i od západu a budou stolovat s Abrahamem, Izákem a Jákobem v nebeském království, ¹²ale synové království budou vyvrženi do té venkovní tmy. Tam bude pláč a skřípění zubů.“

¹³Tomu setníkovi pak Ježíš řekl: „Jdi. Ať se ti stane, jak jsi uvěřil.“ A v tu chvíli byl jeho služebník uzdraven.

¹⁴Když potom Ježíš přišel do Petrova domu, uviděl tam jeho tchyni, jak leží s horečkou. ¹⁵Dotkl se její ruky, horečka ji opustila a ona vstala a začala ho obsluhovat. ¹⁶Večer k němu přivedli mnoho lidí posedlých demony a on

ty duchy vymítal slovem a všechny nemocné uzdravil. ¹⁷Tak se naplnilo slovo proroka Izaiáše: „Naše neduhy sňal a naše nemoci nesl.“^a

Kdo to vůbec je?

¹⁸Když Ježíš viděl, kolik je kolem něj lidí, přikázal učedníkům, ať se přeplaví na druhý břeh. ¹⁹Tedy k němu přistoupil jeden znalec Písma se slovy: „Mistře, budu tě následovat, kamkoli půjdeš.“

²⁰Ježíš mu odpověděl: „Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.“

²¹Jiný z jeho učedníků mu řekl: „Pane, dovol mi nejdřív odejít a pochovat svého otce.“

²²Ježíš mu odpověděl: „Pojď za mnou a nech mrtvé pochovávat své mrtvé.“

²³Potom nastoupil na loď a jeho učedníci za ním. ²⁴Na jezeře se náhle strhla veliká bouře, takže se vlny valily přes loď. On ale spal.

²⁵Přistoupili tedy a vzbudili ho: „Pane, zachraň nás, vždyť umíráme!“

²⁶„Proč se bojíte, malověrní?“ řekl jim Ježíš. Potom vstal, okřikl vítr i vlny, a nastal naprostý klid.

²⁷Učedníci byli ohromeni. „Kdo to vůbec je?“ ptali se. „Vždyť ho poslouchá i vítr a vlny!“

Stádo prasat

²⁸Když se pak přeplavil na druhou stranu do gadarenského^b kraje, střetli se s ním dva posedlí, kteří vyšli z hrobů. Byli tak nebezpeční, že tou cestou ani nemohl nikdo chodit. ²⁹Začali křičet: „Co je ti po nás, Boží Synu? Přišel jsi nás předčasně trýznit?“

³⁰Opodál se pášlo velké stádo prasat. ³¹Démoni ho tedy prosili: „Když nás vymítáš, pošli nás do toho stáda prasat.“

³²„Jděte!“ řekl jim, a tak vyšli, vstoupili do toho stáda prasat a celé to stádo se rozeběhlo ze srázu dolů do jezera, kde utonulo. ³³Pasáci prasat tehdy utekli, a když přišli do města, všechno to o těch posedlých vyprávěli.

³⁴Celé město hned vyšlo Ježíšovi naproti, a jakmile ho uviděli, žádali ho, ať opustí jejich kraj.

Co je snadnější?

9 Nastoupil tedy na loď, přeplavil se a přišel do svého města. ²Vtom k němu přinesli ochrnutého člověka na nosítkách. Když Ježíš uviděl jejich víru, řekl ochrnutému: „Vzchop se, synu. Tvé hříchy jsou odpuštěny.“

³Někteří znalci Písma si řekli: „Ten člověk se rouhá!“

⁴Ježíš ale znal jejich myšlenky, a tak se jich zeptal: „Proč si hned myslíte něco zlého? ⁵Co je podle vás snadnější říci: ‚Jsou ti odpuštěny hříchy,‘ anebo: ‚Vstaň a chod‘? ⁶Ale abyste věděli, že Syn člověka má na zemi moc odpouštět hříchy“ – tehdy pověděl ochrnutému – „Vstaň, vezmi si lehátko a jdi domů.“

⁷A on vstal a odešel domů. ⁸Když to uviděly zástupy, zmocnil se jich úžas a vzdaly slávu Bohu, který dal lidem takovou moc.

^a17 Iza 53:4
8:26)

^b28 někt. rukopisy *gergesenského* nebo *gerasenského* (Marek 5:1; Luk

Nové víno

⁹Cestou odtud Ježíš uviděl člověka jménem Matouš, jak sedí v celnici. Řekl mu: „Pojď za mnou,“ a on vstal a šel za ním. ¹⁰Když pak Ježíš stoloval v jeho domě, přišlo tam mnoho výběřčích daní a různých hříšníků a stolovali s Ježíšem a jeho učedníky.

¹¹Uviděli to farizeové a řekli jeho učedníkům: „Jak to, že váš mistr jí s výběřčími daní a hříšníky?“

¹²Ježíš to uslyšel a odpověděl jim: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. ¹³Jděte a přemýšlejte, co znamená: ‚Chci milosrdenství, ne oběti.‘^a Nepřišel jsem volat spravedlivé, ale hříšníky.“

¹⁴Potom k němu přišli učedníci Jana Křtitele. „Jak to, že my a farizeové se postíme často, ale tvoji učedníci se nepostí?“ ptali se.

¹⁵Ježíš jim odpověděl: „Mohou ženichovi přátelé truchlit, dokud je ženich ještě s nimi? Přijdou dny, kdy jim bude ženich vzat, a tehdy se budou postit.“

¹⁶Nikdo nepřišívá na starý plášť záplatu z nové látky. Taková výplň odtrhne i kus roucha a díra bude ještě horší. ¹⁷Také se nelije nové víno do starých měchů. Jinak se měchy roztrhnou, víno se rozlije a měchy se zničí. Nové víno se lije do nových měchů, a tak se obojí zachová.“

Každou nemoc, každý neduh

¹⁸Zatímco k nim takto mluvil, náhle k němu přistoupil představený synagogy a klaněl se mu se slovy: „Moje dcera právě zemřela. Pojď ale, vlož na ni ruku, a bude žít!“

¹⁹Ježíš tedy vstal a šel za ním a jeho učedníci také. ²⁰Náhle se zezadu přiblížila žena, která dvanáct let trpěla krvácením, a dotkla se cípu jeho roucha. ²¹Řekla si totiž: „Jestli se jen dotknu jeho roucha, budu uzdravena.“

²²Ježíš se otočil, a když ji uviděl, řekl: „Vzchop se, dcero. Tvá víra tě uzdravila.“ A od té chvíle byla zdravá.

²³Když Ježíš dorazil k domu představeného synagogy a uviděl hudebníky a hlučný zástup kvílících, ²⁴řekl: „Odejděte! Ta dívka neumřela, jenom spí.“ Jen se mu ale vysmívali. ²⁵Když byl zástup konečně pryč, Ježíš vešel dovnitř, vzal ji za ruku a ta dívka vstala. ²⁶Zpráva o tom se roznesla po celé zemi.

²⁷Cestou odtud šli za Ježíšem dva slepci a křičeli: „Smiluj se nad námi, synu Davidův!“

²⁸Když došel domů, slepci přišli za ním. „Věříte, že to dokážu?“ zeptal se jich Ježíš.

„Ano, Pane,“ odpověděli.

²⁹Dotkl se tedy jejich očí a řekl: „Ať se vám stane podle vaší víry!“ ³⁰Vtom se jim otevřely oči. Ježíš je přísně napomenul: „Dejte pozor, ať se to nikdo nedozví.“ ³¹Ale oni šli a roznesli zprávu o něm po celé zemi.

³²Sotva odešli, vtom k němu lidé přivedli němého člověka posedlého démonem. ³³Když pak byl ten démon vyhnán a němý začal mluvit, zástupy užasly a říkaly: „Něco takového je v Izraeli nevidáno!“

³⁴Farizeové ale říkali: „Vymítá demony knížetem démonů.“

³⁵Takto Ježíš obcházel všechna města a vesnice, vyučoval v jejich synagogách, kázal evangelium o Království a uzdravoval každou nemoc

^a13 Oze 6:6

a každý neduh. ³⁶Když se díval na zástupy, byl pohnut soucitem k nim, protože byli ztrápení a zmatení jako ovce bez pastýře. ³⁷Tehdy řekl svým učedníkům: „Žeň je obrovská, ale dělníků málo. ³⁸Proste Pána žně, ať vypudí dělníky na svou žeň.“

Jako ovce mezi vlky

10 Potom svolal svých dvanáct učedníků a dal jim moc nad nečistými duchy, aby je vymítali a aby uzdravovali každou nemoc a každý neduh. ²A toto jsou jména dvanácti apoštolů:

Nejprve Šimon zvaný Petr a jeho bratr Ondřej,

Jakub Zebedeův a jeho bratr Jan,

³Filip a Bartoloměj,

Tomáš a výběrčí daní Matouš,

Jakub Alfeův a Tadeáš,

⁴Šimon Horlivec^a a Jidáš Iškariotský, který ho potom zradil.

⁵Těchto dvanáct Ježíš vyslal s těmito pokyny: „Nechodte na cestu pohanů, nevstupujte do města Samaritánů, ⁶ale raději jděte ke ztraceným ovčím z lidu Izraele. ⁷Jděte a ohlašujte: „Nebeské království je blízko!“^b ⁸Nemocné uzdravujte, mrtvé křiste, malomocné očišťujte, demony vymítejte. Zdarma jste dostali, zdarma dejte. ⁹Neberte si s sebou do opasků zlato, stříbro ani peníze ¹⁰ani mošnu ani náhradní košile ani obuv ani hůl – dělník si přece zaslouží svůj pokrm.

¹¹Když přijdete do města nebo vesnice, najděte tam hodného člověka a zůstaňte u něj, dokud neodejdete. ¹²Když budete vcházet do něčího domu, popřejte mu pokoj. ¹³Bude-li toho ten dům hoden, pak ať váš pokoj přejde na něj. Nebude-li hoden, ať se váš pokoj vrátí k vám. ¹⁴Pokud vás někdo nepřijme a nebude poslouchat vaše slova, vyjděte z toho domu nebo města a setřeste si z nohou i jeho prach. ¹⁵Amen, říkám vám, že v soudný den bude sodomskému a gomorskému kraji lehčeji než takovému městu.

¹⁶Posílám vás jako ovce mezi vlky, proto buďte chytří jako hadi a nevinní jako holubice. ¹⁷Dejte si pozor na lidi, protože vás budou vydávat soudům a bičovat vás ve svých shromážděních. ¹⁸Kvůli mně vás povedou i před vládců a krále na svědectví pro ně a pro národy. ¹⁹Když vás jim vydají, nestarejte se, jak a co máte říkat. Co máte říci, vám bude dáno v tu chvíli. ²⁰Nejste to totiž vy, kdo mluví, ale Duch vašeho Otce, který mluví ve vás.

²¹Bratr bratra i otec syna tehdy vydá na smrt, děti povstanou proti svým rodičům a zabijí je. ²²Kvůli mému jménu vás budou všichni nenávidět, ale kdo vytrvá až do konce, bude zachráněn. ²³Když vás budou pronásledovat v jednom městě, utečte do jiného. Amen, říkám vám, že neprojdete izraelská města, než přijde Syn člověka.

²⁴Není učedník nad mistra ani služebník nad svého pána. ²⁵Pro učedníka je dost na tom, když bude jako jeho mistr a služebník jako jeho pán. Jestliže hospodáře nazvali Belzebubem, čím spíše jeho domácí?

²⁶Nebojte se jich. Není totiž nic skrytého, co nebude zjeveno, ani nic tajného, co nebude poznáno. ²⁷Co vám říkám ve tmě, mluvte na světle;

^a4 aram. Kananita (řec. Zélot; Luk 6:15; Skut 1:13)

^b7 Mat 3:2; 4:17

co slyšíte šeptat do ucha, hlásejte ze střech! ²⁸Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou. Raději se bojte Toho, který může duši i tělo zahubit v pekle. ²⁹Neprodávají se snad dva vrabci za haléř? Přitom ani jeden z nich nepadne na zem bez vědomí vašeho Otce. ³⁰Vám jsou ale spočítány i všechny vlasy na hlavě! ³¹Proto se nebojte. Jste dražší než mnoho vrabců.

³²Kdokoli mě vyzná před lidmi, toho i já vyznám před svým Otcem v nebesích. ³³Kdo by mě ale před lidmi zapřel, toho i já zapřu před svým Otcem v nebesích.

³⁴Nemyslete si, že jsem přišel, abych na zem přinesl pokoj. Nepřišel jsem přinést pokoj, ale meč. ³⁵Přišel jsem, abych rozdělil člověka proti jeho otci, dceru proti matce a snachu proti tchyni. ³⁶Člověk bude mít nepřátele ve vlastní rodině.^a

³⁷Kdo má rád otce nebo matku více než mě, není mě hoden. Kdo má rád syna nebo dceru více než mě, není mě hoden. ³⁸Kdo nebere svůj kříž a ne-následuje mě, není mě hoden. ³⁹Kdo nalezne svou duši, ten ji ztratí, a kdo ztratí svou duši kvůli mně, ten ji nalezne.

⁴⁰Kdo vás přijímá, ten přijímá mě, a kdo přijímá mě, přijímá Toho, který mě poslal. ⁴¹Kdo přijímá proroka jakožto proroka, dostane odplatu proroka. Kdo přijímá spravedlivého jakožto spravedlivého, dostane odplatu spravedlivého. ⁴²Kdo by třeba jen podal pohár studené vody jednomu z těchto maličkých, protože je to můj učedník, amen, říkám vám, že nepřijde o svou odplatu.“

11 Když Ježíš dokončil tyto pokyny svým dvanácti učedníkům, odešel odtud, aby učil a kázal v jejich městech.

Více než prorok

²Jan se ve vězení doslechl o Kristových skutcích a poslal za ním své učedníky ³s otázkou: „Jsi Ten, který má přijít, anebo máme čekat jiného?“

⁴Ježíš jim odpověděl: „Jděte a vyprávějte Janovi, co tu slyšíte a vidíte: ⁵slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou čisti, hluší slyší, mrtví se křísí a chudým se káže evangelium. ⁶A blaze tomu, kdo se nade mnou nepohoršuje.“

⁷Když pak ti muži odešli, Ježíš promluvil k zástupům o Janovi: „Co jste si přišli do pouště prohlédnout? Třtinu větrem se klátící? ⁸Na co jste se šli podívat? Na člověka v nádherných šatech? Ti, kdo nosí nádherné šaty, jsou k vidění v královských domech. ⁹Na co jste se tedy šli podívat? Na proroka? Ano, říkám vám, a více než na proroka. ¹⁰Toto je ten, o kterém je psáno:

„Hle, posílám svého posla před tváří tvou,
jenž připraví tvou cestu před tebou.“^b

¹¹Amen, říkám vám, žádné ženě se nenarodil nikdo nad Jana Křtitele, ale kdo je nejmenší v nebeském království, je větší než on. ¹²Ode dnů Jana Křtitele až dosud nebeské království snáší násilí a násilníci je uchvacují. ¹³Až po Jana o tom prorokovali všichni Proroci i Zákon. ¹⁴Jste-li to ochotni přijmout, on je ten Eliáš, který měl přijít. ¹⁵Kdo má uši, slyš!

^a36 Mich 7:6 ^b10 Mal 3:1

¹⁶Ke komu mám ale přirovnat toto pokolení? Podobá se dětem, které sedí na návsi a volají na druhé:

¹⁷„Pískali jsme vám, a netančili jste;
naříkali jsme, a neplakali jste!“

¹⁸Jan totiž přišel, nejedl a nepil a oni říkají: „Je posedlý!“ ¹⁹Přišel Syn člověka, jí a pije – a oni říkají: „Podívejte, žrout a pijan vína, přítel výběřčích daní a hříšníků!“ Moudrost je ale potvrzena svými skutky.“

Pojďte ke mně

²⁰Městům, ve kterých se stalo nejvíce jeho zázraků, tehdy začal vyčítat, že nečinila pokání: ²¹„Běda tobě, Korozaim, běda tobě, Betsaido! Kdyby se zázraky, které se dějí u vás, staly v Týru a Sidonu, dávno by činili pokání v pytlovině a popelu.“ ²²Říkám vám: Týru a Sidonu bude v soudný den lehčeji než vám! ²³A ty, Kafarnaum, budeš snad vyvýšeno až do nebe? Až do pekla se propadneš! Vždyť kdyby se zázraky, které se dějí v tobě, staly v Sodomě, zůstala by stát až dodnes.“ ²⁴Říkám vám: Sodomské zemi bude v soudný den lehčeji než tobě.“

²⁵V té době Ježíš řekl: „Chválím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými a zjevil jsi je nemluvnatům.“ ²⁶Jistě, Otče, neboť tak se ti zalíbilo.“ ²⁷Všechno je mi dáno od mého Otce a nikdo nezná Syna, jedině Otce, a ani Otce nikdo nezná, jedině Syn a ten, komu by ho Syn chtěl zjevit.

²⁸Pojďte ke mně, všichni upracovaní a obtěžkaní, a já vám dám odpočinout. ²⁹Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mě, neboť jsem mírný a pokorný v srdci, a vaše duše najdou odpočinutí. ³⁰Mé jho je totiž příjemné a mé břemeno lehké.“

Pán soboty

12 Jednou v sobotu Ježíš procházel obilím. Jeho učedníci dostali hlad, a tak začali trhat klasy a jíst. ²Když to uviděli farizeové, řekli mu: „Podívej se, tvoji učedníci dělají, co se v sobotu nesmí!“

³On jim však řekl: „Copak jste nečetli, co udělal David, když se svými muži dostal hlad? ⁴Jak vešel do Božího domu a jedl posvátné chleby předložené, které nesměl jíst on ani jeho muži, ale pouze samotní kněží?“ ⁵A nečetli jste v Zákoně ani to, že kněží svou sobotní práci v chrámu znesvěcují sobotu, a jsou nevinní? ⁶Říkám vám ale, že zde je někdo větší nežli chrám. ⁷Kdybyste věděli, co znamená: „Chci milosrdenství, ne oběti,“^a neodsuzovali byste nevinné. ⁸Syn člověka je totiž pánem i nad sobotou.“

⁹Odešel odtud a přišel do jejich synagogy. ¹⁰Byl tu jeden člověk s ochrnutou rukou, a tak se Ježíše vyptávali: „Smí se v sobotu uzdravovat?“ Chtěli ho totiž z něčeho obvinít.

¹¹On jim však řekl: „Je snad mezi vámi takový člověk, že kdyby měl jednu ovci a ta by mu v sobotu spadla do jámy, nevzal by ji a nevytáhl? ¹²O co cennější je člověk než ovce? A proto se v sobotu smí konat dobro.“

¹³Tehdy řekl tomu muži: „Natáhni ruku.“ A když ji natáhl, byla znovu zdravá jako ta druhá. ¹⁴Farizeové se pak odešli radit, jak by ho zničili.

Hle, můj služebník

¹⁵Ježíš se to ale dozvěděl a odešel odtud. Šly za ním veliké zástupy a on je všechny uzdravil. ¹⁶Přísně je však napomínal, aby ho neuváděli ve známost. ¹⁷Tak se naplnilo slovo proroka Izaiáše:

¹⁸ „Hle, můj služebník, jehož jsem vyvolil,
můj milovaný, kterého jsem si oblíbil.

Na něj položím svého Ducha,
on oznámí spravedlnost národům.

¹⁹ Nebude se hádat ani křičet,
jeho hlas na ulicích slyšet nebude.

²⁰ Nalomenou třtinu nedolomí
a doutnající knot neuhasí,
dokud nedovede spravedlnost k vítězství.

²¹ A v jeho jménu bude naděje národů.“^a

Ježíš a Belzebub

²²Potom k němu přivedli slepého a němého člověka posedlého démonem a on ho uzdravil, takže mluvil a viděl. ²³Všechny zástupy žasly: „Není snad tohle ten Syn Davidův?“

²⁴Když to uslyšeli farizeové, řekli: „Tenhle nevymítá demony jinak než Belzebubem, knížetem démonů!“

²⁵Ježíš ale znal jejich myšlenky, a tak jim řekl: „Každé království rozdělené samo proti sobě zpusťne a žádné město nebo dům rozdělený proti sobě neobstojí. ²⁶Vymítá-li satan satana, je rozdělen sám proti sobě. Jak tedy obstojí jeho království? ²⁷A pokud já vymítám demony Belzebubem, kým je vymítají vaši synové? Oni proto budou vašimi soudci. ²⁸Vymítám-li však demony Božím Duchem, jistě k vám přišlo Boží království. ²⁹Jak může někdo vejít do silákova domu a uloupit jeho majetek, pokud toho siláka nejdříve nespoutá? Teprve tehdy vyloupí jeho dům. ³⁰Kdo není se mnou, je proti mně; kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje.

³¹Proto vám říkám: Každý hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu jim odpuštěno nebude. ³²Kdokoli by řekl slovo proti Synu člověka, bude mu odpuštěno, ale kdokoli by mluvil proti Duchu svatému, tomu nebude odpuštěno ani v tomto věku, ani v budoucím.

³³Šlechtěte strom, a jeho ovoce bude dobré. Nechte strom zplanět, a jeho ovoce bude zlé. Strom se přece pozná po ovoci. ³⁴Plemeno zmijí! Jak byste mohli mluvit dobré věci, když jste zlí? Co na srdci, to na jazyku! ³⁵Dobrý člověk vynáší ze svého dobrého pokladu to dobré, zlý člověk vynáší ze zlého pokladu zlé. ³⁶Říkám vám ale, že z každého prázdného slova, které lidé řeknou, budou skládat účty v soudný den. ³⁷Svémi vlastními slovy budeš ospravedlněn, svými vlastními slovy budeš odsouzen.“

Zlé pokolení

³⁸Tehdy mu někteří ze znalců Písma a farizeů odpověděli: „Mistře, chceme od tebe vidět nějaké znamení.“

³⁹On jim však řekl: „Zlé a cizoložné pokolení vyžaduje znamení, ale žádné znamení nedostane – kromě znamení proroka Jonáše. ⁴⁰Jako byl Jonáš tři

dny a tři noci v břiše velryby,^a tak bude Syn člověka tři dny a tři noci v srdci země. ⁴¹Obyvatelé Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a odsoudí je, neboť po Jonášově kázání činili pokání,^b a hle, zde je někdo víc než Jonáš. ⁴²Královna Jihu povstane na soudu s tímto pokolením a odsoudí je, neboť přijela z kraje světa, aby slyšela Šalomounovu moudrost,^c a hle, zde je někdo víc než Šalomoun.

⁴³Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po vyprahlých místech a hledá odpočinek, ale nenachází. ⁴⁴Tedy si řekne: „Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.“ A když přijde a nalezne ho vymetený a ozdobený, ale prázdný, ⁴⁵jde a přibere k sobě sedm jiných duchů, horších než je sám. Pak vejdou dovnitř, zabydlí se tam a nakonec tomu člověku bude hůře než na začátku. Tak tomu bude i s tímto zlým pokolením.“

Ježíšova rodina

⁴⁶A zatímco ještě mluvil k zástupům, hle, jeho matka a bratři stáli venku, neboť s ním chtěli promluvit. ⁴⁷Někdo mu řekl: „Pohleď, tvá matka a tví bratři stojí venku. Chtějí s tebou mluvit.“

⁴⁸On mu však odpověděl: „Kdo je má matka? Kdo jsou mí bratři?“ ⁴⁹Ukázal rukou na své učedníky a řekl: „Pohleď, má matka a mí bratři.“ ⁵⁰Kdokoli plní vůli mého nebeského Otce, to je můj bratr, má sestra, má matka.“

Podobenství o rozsévači

13 Toho dne Ježíš vyšel z domu a posadil se na břehu jezera. ²Sešly se k němu tak veliké zástupy, že nastoupil na loď a posadil se. Celý ten zástup stál na břehu ³a on jim v podobenstvích vyprávěl o mnoha věcech. Řekl: „Hle, vyšel rozsévač, aby rozséval. ⁴A jak rozséval, některá semena padla podél cesty a přiletěli ptáci a sezobali je. ⁵Jiná padla na skalnatá místa, kde neměla dost země, a ihned vzešla, protože země neměla hloubku. ⁶Když pak vyšlo slunce, spálilo je, a protože neměla kořen, uschla. ⁷Jiná zas padla do trní, a když trní vyrostlo, udusilo je. ⁸Ještě jiná však padla na dobrou půdu a vydala úrodu – některé stonásobnou, jiné šedesátinásobnou a jiné třicetinásobnou. ⁹Kdo má uši, slyš!“

¹⁰Tedy k němu přistoupili učedníci a ptali se: „Proč s nimi mluvíš v podobenstvích?“

¹¹„Vám je dáno znát tajemství nebeského království,“ odpověděl jim, „ale jim to dáno není. ¹²Tomu, kdo má, totiž bude dáno a bude mít hojnost, ale tomu, kdo nemá, bude vzato i to, co má. ¹³Proto k nim mluvím v podobenstvích, že vidí, ale nevidí a slyší, ale neslyší ani nerozumějí. ¹⁴Naplňuje se na nich Izaiášovo proroctví:

„Sluchem uslyšíte, ale nepochopíte,
zrakem uvidíte, ale neprohlédnete.

¹⁵Neboť srdce tohoto lidu ztvrdlo;
ušíma ztěžka slyšeli a oči pevně zavřeli,
jen aby očima neviděli, ušíma neuslyšeli,
srdcem nepochopili a neobrátili se,
abych je nemohl uzdravit.“^d

^a40 Jon 2:1

^b41 Jon 3:5

^c42 1.Král 10:1–13; 2.Let 9:1

^d15 Iza 6:9–10

¹⁶Ale blaze vašim očím, že vidí, a vašim uším, že slyší. ¹⁷Amen, říkám vám, že mnozí proroci a spravedliví toužili vidět, co vy vidíte, ale neviděli a slyšet, co vy slyšíte, ale neslyšeli.

¹⁸Poslechněte si tedy význam podobenství o rozséváči: ¹⁹Ke každému, kdo slyší slovo o Království a nerozumí, přichází ten zlý a uchvacuje to, co bylo zaseto do jeho srdce. To je ten, u koho bylo zaseto podél cesty. ²⁰Na skalnaté zemi je zaseto u toho, kdo slyší Slovo a hned je s radostí přijímá, ²¹ale nemá v sobě kořen a je nestálý. Jakmile kvůli Slovu nastane soužení nebo pronásledování, hned odpadá. ²²Do trní je zaseto u toho, kdo slyší Slovo, ale starosti tohoto světa a oklamání bohatstvím to slovo dusí, a tak se stává neplodným. ²³Do dobré země je zaseto u toho, kdo slyší Slovo a rozumí a který opravdu přináší úrodu: někdo stonásobnou, jiný šedesátinásobnou a jiný třicetinásobnou.“

Jiná podobenství o Království

²⁴Pověděl jim další podobenství: „Nebeské království je, jako když člověk rozsívá na svém poli dobré semeno. ²⁵Ale zatímco lidé spali, přišel jeho nepřítel, naseł mezi pšenici koukol a odešel. ²⁶Když pak vzešla stébła a přinesla úrodu, tehdy se ukázal i koukol. ²⁷Služebníci toho hospodáře tedy přišli a ptali se ho: ‚Pane, naseł jsi na svém poli dobré semeno? Odkud se tedy vzal ten koukol?‘ ²⁸Odpověděl jim: ‚To udělal nepřítel.‘ Služebníci se zeptali: ‚Chceš, abychom ho šli vytrhat?‘ ²⁹Ale on řekl: ‚Nikoli, protože byste při trhání koukolu mohli vytrhnout i pšenici. ³⁰Nechte obojí růst spolu až do žně. V čas žně řeknu žencům: Vytrhejte nejdříve koukol a svažte do snopků ke spálení. Pšenici ale shromážděte do mé obilnice.‘“

³¹Pověděl jim další podobenství: „Nebeské království je jako hořčičné zrnko, které člověk vzal a zasel na svém poli. ³²To zrnko je sice nejmenší ze všech semen, ale když vyroste, je větší než jiné byliny a je z něj strom, takže ptáci přiletí a uhnízdí se v jeho větvích.“

³³Vyprávěl jim ještě další podobenství: „Nebeské království je jako kvas, který žena vzala a zadělala do tří měřic mouky,“ až nakonec všechno zkvasil.“

³⁴To všechno Ježíš zástupům vyprávěl v podobenstvích. Jinak než v podobenství k nim vůbec nemluvil. ³⁵Tak se naplnilo slovo proroka:

„Otevřu svá ústa v podobenstvích,
budu vyprávět věci skryté od stvoření světa.“^b

³⁶Tehdy propustil zástupy a šel domů. Tam za ním přišli jeho učedníci a žádali: „Vysvětli nám to podobenství o koukolu na poli.“

³⁷Odpověděl jim: „Roséváč dobrého semene je Syn člověka, ³⁸pole je tento svět, dobré semeno jsou synové Království a koukol jsou synové toho zlého. ³⁹Nepřítel, který je rozsívá, je ďábel, žeň je konec tohoto světa a ženci jsou andělé. ⁴⁰Jako se tedy sbírá koukol a spaluje se v ohni, tak to bude na konci světa. ⁴¹Syn člověka pošle své anděly a ti vyberou z jeho království všechno pohoršující, totiž ty, kdo páchají zlo, ⁴²a uvrhnou je do ohnivě

^a33 asi 27 kg ^b35 Žalm 78:2

pece. Tam bude pláč a skřípění zubů. ⁴³Spravedliví tehdy zazáří v království svého Otce jako slunce. Kdo má uši, slyš!

⁴⁴Nebeské království je, jako když člověk najde poklad ukrytý v poli. Znovu ho ukryje a pak jde, s radostí prodá všechno, co má, a koupí to pole.

⁴⁵Nebeské království je, jako když kupec hledající krásné perly ⁴⁶najde jednu velmi vzácnou perlu. Jde, prodá všechno, co má, a koupí ji.

⁴⁷Nebeské království je jako síť spuštěná do moře, která nabírá všechno možné. ⁴⁸Když se naplní, rybáři ji vytáhnou na břeh, sednou si a to, co je dobré, vyberou do kádí; to, co je špatné, ale vyhodí. ⁴⁹Totéž se bude dít na konci světa: Vyjdou andělé, oddělí zlé od spravedlivých ⁵⁰a vhodí je do ohnivě pece. Tam bude pláč a skřípění zubů.

⁵¹Pochopili jste to všechno?“

„Ano,“ odpověděli mu.

⁵²Na to jim řekl: „Každý učitel Písma, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu nové i staré věci.“

Prorok beze cti

⁵³Když Ježíš dokončil tato podobenství, šel odtud. ⁵⁴Přišel do svého domovského města a učil je v jejich synagoze tak, že žasli a říkali: „Odkud má tenhle takovou moudrost a zázračné schopnosti?“ ⁵⁵Není to snad syn toho tesaře? Nejmenuje se jeho matka Marie a jeho bratři Jakub, Josef, Šimon a Juda? ⁵⁶Nejsou snad všechny jeho sestry u nás? Odkud tedy má všechny tyto věci?“ ⁵⁷A tak se nad ním pohoršovali.

Ježíš jim řekl: „Prorok není beze cti; jediné ve své vlasti a ve svém domě.“

⁵⁸A kvůli jejich nevěře tam nevykonal mnoho zázraků.

Přines mi jeho hlavu!

14 V tu dobu uslyšel zprávu o Ježíši i tetrarcha Herodes.^{a 2} „To je Jan Křtitel!“ řekl svým služebníkům. „Vstal z mrtvých, a proto se skrze něj dějí zázraky.“

³Herodes totiž Jana zatkl, spoutal a uvěznil kvůli Herodiadě, manželce svého bratra Filipa, ⁴protože Jan mu říkal: „Tvůj sňatek s ní je nezákonný!“^b

⁵Herodes ho tedy chtěl zabít, ale bál se zástupu, protože ho měli za proroka.

⁶Dcera té Herodiady pak na oslavě Herodových narozenin tančila uprostřed hodovníků a Herodovi se tak zalíbila, že jí přísahal splnit jakékoli přání. ⁸Předem navedena svou matkou mu tedy řekla: „Přines mi na téhle míse hlavu Jana Křtitele!“ ⁹Králi se to nelíbilo, ale kvůli přísaze a kvůli svým hostům poručil, ať jí to splní. ¹⁰Poslal tedy kata, aby Jana ve vězení stál. ¹¹Když na míse přinesli jeho hlavu, dali ji té dívce a ta ji odnesla matce. ¹²Později přišli Janovi učedníci, vzali tělo a pochovali je. Potom šli a pověděli to Ježíšovi.

Pět chlebů a dvě ryby

¹³Když to Ježíš uslyšel, odplavil se odtud o samotě na pusté místo. Jakmile se to doslechly zástupy, vypravily se za ním pěšky z měst. ¹⁴Když vystoupil z loďky a uviděl veliký zástup lidí, byl naplněn soucitem k nim a uzdravoval jejich nemocné.

^a1 Herodes Antipas, mladší syn Heroda Velikého; vládl v Galileji a Pereji 4 př. n. l. – 39 n. l.

^b4 Lev 18:16; 20:21

¹⁵Večer pak k němu přišli učedníci a řekli: „Tohle místo je pusté a už je dost pozdě. Propusť zástupy, ať si jdou do vesnic koupit něco k jídlu.“

¹⁶„Nemusejí odcházet,“ odpověděl jim Ježíš. „Vy jim dejte najíst.“

¹⁷„Nic tu nemáme,“ namítli, „jen pět chlebů a dvě ryby.“

¹⁸„Přineste mi je,“ řekl jim. ¹⁹Nechal zástup posadit na trávě, vzal těch pět chlebů a dvě ryby, vzhledl k nebi, požehnal, lámal a dával ty chleby učedníkům a učedníci zástupům. ²⁰A tak se všichni najedli do sytosti. Potom posbírali nalámané kousky, které zbyly: dvanáct plných košů. ²¹Jedlo tam tehdy kolem pěti tisíc mužů kromě žen a dětí.

To jsem já!

²²Hned potom přiměl učedníky, ať nastoupí na loď a jedou napřed na druhou stranu, než on propustí zástupy. ²³Když zástupy propustil, vystoupil o samotě na horu, aby se modlil. Pozdě večer tam zůstal sám. ²⁴Loď už byla daleko od břehu, zmítána vlnami, protože vítr vál proti ní. ²⁵Krátce před svítáním^a se k nim Ježíš vydal pěšky po hladině. ²⁶Když ho učedníci uviděli kráčet po jezeře, vyděsili se a křičeli strachy: „To je přízrak!“

²⁷„Vzchopte se, to jsem já!“ promluvil na ně hned Ježíš. „Nebojte se.“

²⁸„Pane, jestli jsi to ty,“ odpověděl mu Petr, „přikaz, ať k tobě přijdu po vodě.“

²⁹„Pojď!“ řekl mu.

A Petr vystoupil z lodi a kráčet po vodě, aby přišel k Ježíši. ³⁰Když ale viděl, jak silný je vítr, dostal strach a začal se topit. „Pane, zachraň mě!“ vykřikl.

³¹Ježíš ihned vztáhl ruku a chytil ho. „Proč jsi pochyboval, malověrný?“ řekl mu.

³²Jakmile pak nastoupili na loď, vítr se utišil. ³³Ti, kdo byli na lodi, se mu začali klanět a říkali: „Ty jsi opravdu Boží Syn!“

³⁴Když se přeplavili, přistáli u Genezaretu. ³⁵Místní ho poznali a zvele slali posly po celém okolí. Přinesli k němu všechny nemocné ³⁶a prosili ho, aby se směli aspoň dotknout cípu jeho roucha. A kdokoli se ho dotkl, byl uzdraven.

Co člověka špiní

15 Tehdy k Ježíši přišli znalci Písma a farizeové z Jeruzaléma. ²„Proč tvoji učedníci přestupují tradici starších?“ říkali. „Vždyť si před jídlem neumývají ruce!“

³„A proč vy kvůli své tradici přestupujete Boží přikázání?“ odpověděl jim Ježíš. ⁴„Bůh řekl: ‚Cti otce i matku‘^b a ‚Kdokoli by zlořečil otci nebo matce, musí zemřít.‘^c ⁵Vy ale říkáte, že kdokoli by řekl otci nebo matce: ‚To, čím bych ti měl vypomoci, jsem daroval Bohu,‘ ⁶ten už nemusí svého rodiče nijak uctít. A tak jste kvůli své tradici zrušili Boží slovo. ⁷Pokrytci, Izaiáš o vás správně prorokoval:

⁸„Tento lid mě ctí svými rty,
srdcem je mi však vzdálený.“

⁹Nadarmo mě ale uctívají,
když učí lidské nauky a příkazy.“^d

^a25 dosl. Při čtvrté noční hlídce (tj. mezi 3–6 hod. ráno) ^b4 Exod 20:12; Lev 19:3; Deut 5:16 ^c4 Exod 21:17; Lev 20:9; Deut 27:16 ^d9 Iza 29:13

¹⁰Pak svolal zástup a řekl jim: „Slyšte a rozumějte. ¹¹Člověka nešpiní to, co mu vchází do úst, ale to, co mu z úst vychází.“

¹²Tehdy k němu přistoupili učedníci a řekli mu: „Víš, že se farizeové urazili, když slyšeli ta slova?“

¹³„Každá sazenice,“ odpověděl, „kterou nesázal můj nebeský Otec, bude vykořeněna. ¹⁴Nechte je, jsou to slepí vůdcové slepých. Povede-li slepý slepého, oba padnou do jámy.“

¹⁵„Vysvětlí nám to podobenství,“ požádal ho Petr.

¹⁶„Vy jste ještě tak nechápaví?“ řekl Ježíš. ¹⁷„Nerozumíte, že všechno, co vchází do úst, jde do břicha a vypouští se do žumpy? ¹⁸Co ale z úst vychází, jde ze srdce a špiní to člověka. ¹⁹Ze srdce totiž vycházejí špatné myšlenky, vraždy, cizoložství, smilnění, krádeže, křivá svědectví, urážky. ²⁰Tyto věci špiní člověka. Ale jíst neumytýma rukama, to člověka nešpiní.“

Víra pohanské ženy

²¹Ježíš pak odtud odešel a odebral se do okolí Týru a Sidonu. ²²Jedna kananejská žena z toho kraje šla za ním a křičela: „Pane, Synu Davidův, smiluj se nade mnou! Má dcera je hrozně posedlá ďáblem.“ ²³On jí však neodpověděl ani slovo.

Jeho učedníci přistoupili a prosili ho: „Pošli ji pryč, když za námi pořád křičí.“

²⁴Odpověděl jí tedy: „Byl jsem poslán jen ke ztraceným ovcím z lidu Izraele.“

²⁵Ona však přistoupila a klaněla se mu se slovy: „Pane, pomoz mi.“

²⁶„Není správné vzít chléb dětem a hodit ho psům,“ odvětil.

²⁷Ona však řekla: „Ano, Pane, ale i psi jedí zbytky ze stolu svých pánů.“

²⁸„Jak velikou máš víru, ženo!“ odpověděl jí na to Ježíš. „Ať se ti stane, jak toužíš.“ A od té chvíle byla její dcera zdravá.

Sedm chlebů a pár rybek

²⁹Ježíš se pak odtud vrátil ke Galilejskému jezeru, vystoupil na horu a posadil se tam. ³⁰Tehdy k němu přišlo veliké množství lidí. Měli s sebou chromé, slepé, němé, zmrzačené a mnohé jiné. Pokládali mu je k nohám a on je uzdravoval. ³¹Když lidé viděli, jak němí mluví, zmrzačení jsou zdraví, chromí chodí a slepí vidí, užasli a vzdali slávu Bohu Izraele.

³²Potom Ježíš svolal své učedníky a řekl: „Je mi těch lidí líto. Jsou se mnou už tři dny a nemají co jíst. Nechci je poslat pryč hladové, vždyť by cestou padli vyčerpáním.“

³³„Kde v téhle pustině vezmeme tolik chleba?“ namítli učedníci. „Jak bychom mohli nasytit takový zástup?“

³⁴„Kolik máte chlebů?“ zeptal se Ježíš.

„Sedm – a pár malých rybek,“ odpověděli.

³⁵Ježíš tedy nechal zástupy posadit na zem, ³⁶vzal těch sedm chlebů a ty ryby, vzdal díky, lámal a dával učedníkům a učedníci zástupům. ³⁷A tak se všichni najedli do sytosti. Potom posbírali nalámané kousky, které zbyly: sedm plných košů. ³⁸Jedlo tam tehdy čtyři tisíce mužů kromě žen a dětí.

³⁹A když propustil zástupy, nastoupil na loď a připlul do magadanského kraje.

Farizejský a saducejský kvas

16 Potom ho přišli pokoušet farizeové a saduceové. Žádali ho, aby jim ukázal nějaké znamení z nebe. ²Odpověděl jim: „Večer říkáte: ‚Bude hezky, nebe se červená.‘ ³Za svítání ale: ‚Dnes bude ošklivo, nebe se červená mraky.‘ Umíte rozeznat nebeské úkazy, ale znamení těchto časů rozeznat neumíte? ⁴Zlé a cizoložné pokolení vyhledává znamení, ale žádné znamení nedostane – kromě znamení Jonášova.“^a Tehdy je nechal a odešel.

⁵Když se učedníci přeplavili na druhý břeh, zjistili, že zapomněli vzít chleba. ⁶Ježíš jim řekl: „Dejte pozor, varujte se kvasu farizeů a saduceů.“

⁷Dohadovali se tedy mezi sebou: „Vždyť jsme s sebou žádný chleba nevzali.“

⁸Ježíš to ale věděl, a tak řekl: „Proč se spolu dohadujete, vy malověrní, že nemáte chleba? ⁹Copak ještě nechápete? Nevzpomínáte si na těch pět chlebů pro pět tisíc, a kolik jste nasbírali košů? ¹⁰Ani na těch sedm chlebů pro ty čtyři tisíce, a kolik jste nasbírali košů? ¹¹Jak to, že nechápete, že jsem nemluvil o chlebu? Varujte se farizejského a saducejského kvasu!“

¹²Tehdy pochopili, že jim neřekl, aby se vyvarovali chlebového kvasu, ale farizejského a saducejského učení.

Ty jsi Mesiáš

¹³Když Ježíš přišel do okolí Cesareje Filipovy, zeptal se svých učedníků: „Za koho mají lidé Syna člověka?“

¹⁴Odpověděli: „Někteří za Jana Křtitele, jiní za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jiného z proroků.“

¹⁵„A za koho mě máte vy?“ zeptal se.

¹⁶„Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“ odpověděl mu Šimon Petr.

¹⁷„Blaze tobě, Šimone, synu Jonášův,“ řekl mu na to Ježíš. „Tohle ti totiž nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. ¹⁸A já ti říkám, že jsi Petr^b a na té skále^c postavím svou církev a brány pekla ji nepřemohou. ¹⁹Dám ti klíče nebeského království: cokoli svážeš na zemi, bude svázáno v nebi, a cokoli na zemi rozvážeš, bude rozvázáno v nebi.“ ²⁰Tehdy učedníky přísně napomenul, aby nikomu neříkali, že on je Mesiáš.

Vezmi svůj kříž

²¹Od té doby začal Ježíš oznamovat svým učedníkům, že musí jít do Jeruzaléma, mnoho vytrpět od starších, vrchních kněží a znalců Písma, být zabit a třetího dne vstát z mrtvých. ²²Petr ho tehdy vzal stranou a začal ho kárat: „Bůh tě chraň, Pane, to se ti nesmí stát!“

²³On se ale odvrátil a řekl Petrovi: „Odstup ode mě, satane! Svádíš mě, protože nemyslíš na Boží věci, ale na lidské.“

²⁴Potom Ježíš řekl svým učedníkům: „Chce-li někdo jít za mnou, ať se zřekne sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mě. ²⁵Kdokoli by si chtěl zachránit život, ztratí jej, ale kdokoli by ztratil svůj život pro mě, ten jej nalezne. ²⁶Co prospěje člověku, kdyby získal celý svět, ale sám sobě uškodil? Co dá člověk na oplátku za svůj život?

²⁷Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy každému odplatí podle jeho skutků. ²⁸Amen, říkám vám, že někteří z těch, kdo

^a4 Mat 12:39–40; Jon 2:1

^b18 řec. Petros, tj. Kámen

^c18 řec. petra

tu stojí, jistě nezakusí smrt, dokud nespatří Syna člověka přicházet v jeho království.“

Ježíš, Mojžíš a Eliáš

17 Po šesti dnech Ježíš k sobě vzal Petra, Jakuba a jeho bratra Jana, vedl je o samotě na vysokou horu ^{2a} a proměnil se před nimi. Jeho tvář zazářila jako slunce a jeho šaty zbělely jako světlo. ^{3a} Hle, uviděli Mojžíše a Eliáše, jak s ním rozmlouvají.

⁴ Petr na to Ježíšovi řekl: „Pane, dobře, že jsme tu! Jestli chceš, uděláme tu tři stánky – jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“

⁵ Než to dořekl, náhle je zahalil zářící oblak. Vtom se z oblaku ozval hlas: „Toto je můj milovaný Syn, kterého jsem si oblíbil.“ ^a Jeho poslouvejte.“

⁶ Když to učedníci uslyšeli, padli na tvář a hrozně se báli. ⁷ Ježíš přistoupil a dotkl se jich se slovy: „Vstaňte, nebojte se.“ ^{8a} A když zvedli oči, neviděli už nikoho než samotného Ježíše.

⁹ Cestou zpět z hory jim Ježíš přikázal: „Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých.“

¹⁰ Učedníci se ho zeptali: „Proč tedy znalci Písma říkají, že nejdříve musí přijít Eliáš?“

¹¹ „Jistě, přijde Eliáš a všechno napraví.“ ^b odpověděl Ježíš. ¹² „Já vám však říkám, že Eliáš už přišel, ale oni ho nepoznali a udělali s ním, co chtěli. Totéž od nich vytrpí i Syn člověka.“ ¹³ Tehdy učedníci pochopili, že jim to řekl o Janu Křtiteli.

Víra přenáší hory

¹⁴ A když přišli k zástupu, přistoupil k němu jeden člověk, padl před ním na kolena ^{15a} a řekl: „Pane, smiluj se nad mým synem. Má padoucnici a hrozně tím trpí. Často padá do ohně anebo do vody. ¹⁶ Přivedl jsem ho ke tvým učedníkům, ale nemohli ho uzdravit.“

¹⁷ „Vy nevěříci a zvrácené pokolení!“ zvolal Ježíš. „Jak dlouho ještě budu s vámi? Jak dlouho vás budu snášet? Přiveďte mi ho sem.“ ¹⁸ Ježíš pak tomu démonovi pohrozil a on vyšel a chlapec byl v tu chvíli uzdraven.

¹⁹ Učedníci později přišli za Ježíšem a v soukromí se ho zeptali: „Proč jsme ho my nemohli vyhnat?“

²⁰ ^[21] „Kvůli své malověrnosti,“ odpověděl jim. „Amen, říkám vám, budete-li mít víru jako zrno hořčice, řeknete téhle hoře: ‚Přejdí odsud tam,‘ a ona přejde a nic pro vás nebude nemožné.“^c

Synové jsou svobodní

²² Ještě když se zdržovali v Galileji, Ježíš jim řekl: „Syn člověka bude vydan do lidských rukou. ²³ Zabijí ho, ale třetího dne bude vzkříšen.“ Učedníci z toho byli zdrceni.

²⁴ Jakmile přišli do Kafarnaum, přistoupili k Petrovi výběrcí chrámové daně. ^d „Váš učitel neplatí daně?“ ptali se.

²⁵ „Ale ano,“ odpověděl Petr.

Když pak přišel domů, Ježíš ho předešel otázkou: „Co myslíš, Šimone, od koho vybírají pozemští králové daně a poplatky? Od vlastních synů, anebo od cizích?“

^a5 Mat 3:17 ^b11 Mal 3:23–24 ^c20 Někt. rukopisy přidávají verš 21 *Tento druh [démonů] nevychází jinak než skrze modlitbu a půst.* (Marek 9:29) ^d24 dosl. *dvou*

²⁶ „Od cizích,“ odpověděl Petr.

„Synové jsou tedy svobodní!“ řekl mu Ježíš. ²⁷ „Ale abychom je neurazili, jdi k jezeru a nahod' udiči. V ústech první chycené ryby najdeš peníz.“ Ten vezmi a dej jim ho za mě i za sebe.“

Nejmenší jsou největší

18 V tu dobu přišli učedníci za Ježíšem s otázkou: „Kdo je v nebeském království největší?“

² Ježíš k sobě zavolal malé dítě a postavil je doprostřed ³ se slovy: „Amen, říkám vám, pokud se neobráťte a nebudete jako děti, vůbec do nebeského království nepřijdete. ⁴ Kdokoli se poníží a bude jako toto dítě, ten je v nebeském království největší. ⁵ Kdokoli by takové dítě přijal v mém jménu, přijímá mě.

⁶ Kdokoli by ale svedl jednoho z těchto maličkých, kteří ve mne věří, bylo by pro něj lepší, kdyby mu na krk pověsili veliký mlýnský kámen a utopili ho v mořské hlubině. ⁷ Běda světu kvůli pohoršením! Pohoršení sice musejí přicházet, ale běda člověku, skrze kterého pohoršení přichází. ⁸ Svádí-li tě tedy tvá ruka nebo noha, usekni ji a zahod' od sebe. Je pro tebe lepší, abys chromý nebo zmrzačený vstoupil do života, než mít obě ruce nebo obě nohy a být uvržen do věčného ohně. ⁹ A jestliže tě svádí tvé oko, vyloupni je a zahod' od sebe. Je pro tebe lepší vejít do věčného života jednooký, než mít obě oči a být uvržen do pekelného ohně.

^{10 [11]} Dejte si pozor, abyste nepohrdali žádným z těchto maličkých. Říkám vám totiž, že jejich andělé v nebesích neustále hledí na tvář mého nebeského Otce. ^{b 12} Co myslíte, kdyby nějaký člověk měl sto ovcí a jedna z nich by zabloudila, nenechá těch devadesát devět na horách a nepůjde hledat tu bloudící? ¹³ A když ji konečně najde, amen, říkám vám, že se z ní raduje více než z těch devadesáti devíti, které nezabloudily. ¹⁴ Právě tak není vůle vašeho Otce v nebesích, aby zahynul jediný z těchto maličkých.“

Kolikrát mám odpustit?

¹⁵ „Kdyby tvůj bratr proti tobě^c zhřešil, jdi a napomeň ho mezi čtyřma očima. ¹⁶ Jestliže tě poslechne, získal jsi bratra. Pokud tě neposlechne, vezmi s sebou ještě jednoho nebo dva bratry, aby každé slovo bylo potvrzeno výpovědí dvou nebo tří svědků. ^{d 17} Nechce-li však poslechnout ani je, řekni to církvi. A pokud odmítne poslechnout i církev, ať je tedy pro tebe cizí jako pohan a výběřčí daní.

¹⁸ Amen, říkám vám, že cokoli svážete na zemi, bude svázáno v nebi, a cokoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno v nebi. ¹⁹ Říkám vám také, že pokud se dva z vás na zemi shodnou ohledně čehokoli, za co by prosili, stane se jim to od mého nebeského Otce. ²⁰ Neboť kdekoli se shromáždí dva nebo tři v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich.“

²¹ Tehdy k němu přistoupil Petr a řekl: „Pane, kolikrát proti mně může můj bratr zhřešit a já mu mám odpustit? Sedmkrát?“

²² Ježíš mu odpověděl: „Neříkám ti, že sedmkrát, ale sedmasedmdesátkrát.“^e

drachem, tj. půl šekelu (Exod 30:13–16) ^{c 27} dosl. *stater*, peníz v hodnotě 4 drachem

^{b 11} Něk. rukopisy přidávají verš 11 *Neboť Syn člověka přišel, aby zachránil ztracené.*

(Luk 19:10) ^{c 15} *proti tobě* v něk. rukopisech chybí ^{d 16} Deut 19:15 ^{e 22} nebo *sedmkrát sedmdesátkrát*

²³Nebeské království se totiž podobá králi, který chtěl se svými služebníky vyrovnat účty. ²⁴A když začal počítat, přivedli mu jednoho, který mu dlužil deset tisíc hřiven.^a ²⁵Když neměl čím zaplatit, poručil jeho pán, aby ho prodali i se ženou, s dětmi a se vším, co měl, a tím aby se zaplatil dluh. ²⁶Služebník padl na kolena a začal se mu klanět se slovy: „Měj se mnou strpení a všechno ti zaplatím!“ ²⁷Pán se tedy nad ním slitoval, odpustil mu dluh a nechal ho jít. ²⁸Když ale ten služebník odešel, našel svého druha, který mu dlužil sto denárů,^b popadl ho a začal ho škrtnout se slovy: „Zaplať, co dlužíš!“ ²⁹Ten padl na kolena a prosil ho: „Měj se mnou strpení a zaplatím ti!“ ³⁰On ale nechtěl. Odešel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí, co dluží. ³¹Když jeho druhové viděli, co se stalo, byli zdrceni. Šli za svým pánem a pověděli mu všechno, co se stalo. ³²Jeho pán ho tedy zavolał. „Ty zlý služebníku!“ řekl mu. „Odpustil jsem ti celý dluh, protože jsi mě prosil. ³³Neměl ses nad svým druhem slitovat, jako jsem se já slitoval nad tebou?“ ³⁴Jeho pán se rozhněval a vydal ho mučitelům, dokud nezaplatí celý dluh.

³⁵Totéž udělá i můj nebeský Otec vám, pokud každý ze srdce neodpustíte svému bratru.“

Co Bůh spojil

19 Když Ježíš dokončil tuto řeč, odešel z Galileje a přišel do judského kraje za Jordánem. ²Šly za ním veliké zástupy a on je tam uzdravil.

³Tehdy za ním přišli farizeové a pokoušeli ho: „Smí člověk z jakéhokoli důvodu zapudit manželku?“

⁴„Copak jste nečetli,“ odpověděl jim, „že Stvořitel je od počátku učinil jako muže a ženu“^{5a} a řekl: „Proto muž opustí otce i matku, přilne ke své manželce a ti dva budou jedno tělo“^{6d} ⁶A tak už nejsou dva, ale jedno tělo. Co Bůh spojil, člověče nerozděluj.“

⁷Namítli mu: „Proč tedy Mojžíš přikázal, že zapuzená manželka má dostat rozlukový list?“^e

⁸Odpověděl jim: „To kvůli tvrdosti vašeho srdce vám Mojžíš povolil zapudit manželku, ale od počátku to tak nebylo. ⁹Proto vám říkám, že kdo zapudí svou manželku z jiného důvodu než kvůli smilstvu a vezme si jinou, cizoloží.“^f

¹⁰„Jestli je to mezi mužem a ženou takhle, je lepší se neženit!“ řekli mu na to učedníci.

¹¹„Ne všichni přijímají toto slovo,“ odpověděl jim, „ale jen ti, kterým je to dáno. ¹²Jsou eunuchové, kteří se tak narodili z lůna matky, jsou eunuchové, kteří se jimi stali lidským přičiněním, a jsou eunuchové, kteří se jimi stali sami pro nebeské království. Kdo to může přijmout, ať to přijme.“

Kdo vejde do Království

¹³Tehdy k němu přinesli malé děti, aby na ně vkládal ruce a modlil se, ale učedníci je okřikovali. ¹⁴Ježíš však řekl: „Nechte děti a nebraňte jim přicházet ke mně – vždyť právě takovým patří nebeské království!“ ¹⁵Vkládal tedy na ně ruce a pak odtud odešel.

¹⁶Vtom k němu přišel jeden muž s otázkou: „Mistře, co dobrého mám udělat, abych měl věčný život?“

^a24 asi 340 tun stříbra ^b28 asi čtyřměsíční mzda dělníka (Mat 20:2) ^c4 Gen 1:27; 5:2 ^d5 Gen 2:24 ^e7 Deut 24:1 ^f9 Něktr. rukopisy přidávají *A kdo si zapuzenou vezme, cizoloží.* (Mat 5:32)

¹⁷On mu však řekl: „Proč se mě vyptáváš na dobro? Jen Jediný je dobrý. Chceš-li ale vejít do života, dodržuj přikázání.“

¹⁸„A která?“ zeptal se.

Ježíš odpověděl: „Nezabíjej, necizolož, nekraď, nelži, ¹⁹cti otce i matku“^a a miluj svého bližního jako sám sebe.“^b

²⁰„To všechno dodržuji,“ řekl mladík. „Co mi ještě schází?“

²¹Ježíš odpověděl: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek, rozdej ho chudým, a budeš mít poklad v nebi. Pojď a následuj mě.“ ²²Když to ten mladík uslyšel, smutně odešel. Měl totiž mnoho majetku.

²³Tehdy Ježíš řekl svým učedníkům: „Amen, říkám vám, pro boháče je nesnadné vstoupit do nebeského království. ²⁴A říkám vám znovu: To spíše projde velbloud uchem jehly než boháč do Božího království.“

²⁵Když to učedníci uslyšeli, byli naprosto ohromeni. „Kdo tedy může být spasen?“ ptali se.

²⁶Ježíš se na ně podíval a řekl: „U lidí je to nemožné, ale u Boha je možné všechno.“

²⁷„Podívej se,“ ozval se Petr, „my jsme všechno opustili a šli za tebou. Co bude s námi?“

²⁸Ježíš odpověděl: „Amen, říkám vám, kteří jste mě následovali, že při znovuzrození světa, až se Syn člověka posadí na trůnu své slávy, budete i vy sedět na dvanácti trůnech a budete soudit dvanáct pokolení Izraele.

²⁹A každý, kdo pro mě jméno opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku^c nebo děti nebo pole, získá stokrát více a obdrží za dědictví věčný život. ³⁰Mnozí první pak budou poslední a poslední první.“

O dělnících na vinici

20 „Nebeské království je podobné hospodáři, který vyšel za svítání, aby najal dělníky na svou vinici. ²Domluvil se s dělníky na denáru za den a poslal je na svou vinici. ³Když vyšel ven okolo deváté hodiny, uviděl jiné, jak stojí na tržišti a zahálují, ⁴a tak jim řekl: ‚Jděte i vy na mou vinici. Dám vám spravedlivou odměnu.‘ ⁵A tak šli. V poledne a kolem třetí odpoledne vyšel znovu a udělal totéž. ⁶Když pak vyšel kolem páté odpoledne, našel jiné, jak tam postávají, a tak jim řekl: ‚Proč tu stojíte a celý den zahálíte?‘ ⁷‚Nikdo nás nenajal,‘ odpověděli mu. Řekl jim tedy: ‚Jděte i vy na mou vinici.‘

⁸Večer řekl pán vinice svému správci: ‚Zavolej dělníky a vyplat jim mzdu, počínaje od posledních až po první.‘ ⁹Přišli tedy ti najatí kolem páté odpoledne a dostali každý po jednom denáru. ¹⁰Když přišli na řadu ti první, mysleli si, že dostanou víc, ale i oni dostali každý po jednom denáru. ¹¹A když ho dostali, začali reptat na hospodáře: ¹²‚Tihle poslední pracovali jednu hodinu a tys je postavil naroveň nám, kteří jsme v tom horku dělali celý den!‘ ¹³On však jednomu z nich odpověděl: ‚Příteli, já ti nekřivdím. Nedomluvil ses se mnou na denáru? ¹⁴Vezmi si, co ti patří, a běž; já ale chci dát tomuto poslednímu stejně jako tobě. ¹⁵Nesmím si snad na svém dělat, co chci? Anebo snad kvůli mé štedrosti trpíš závistí?‘

¹⁶Takto budou poslední první a první poslední.“

^a19 Exod 20:12–16; Deut 5:16–20

^b19 Lev 19:18

^c29 Některé rukopisy přidávají *nebo*

ženu.

Můžete pít můj kalich?

¹⁷Cestou vzhůru do Jeruzaléma si Ježíš vzal dvanáct učedníků stranou a řekl jim: ¹⁸„Hle, blížíme se k Jeruzalému. Tam bude Syn člověka vydán vrchním kněžím a znalcům Písma a ti ho odsoudí k smrti. ¹⁹Vydají ho pohánům, aby se mu vysmívali, zbičovali ho a ukřižovali, ale třetího dne bude vzkříšen.“

²⁰Tehdy k němu přišla matka Zebedeových synů se svými syny, klaněla se mu a o něco ho prosila.

²¹„Co chceš?“ zeptal se jí.

²²Odpověděla: „Řekni, ať tito dva moji synové mohou sedět ve tvém království jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.“

„Nevíte, o co prosíte,“ řekl jí na to Ježíš. „Můžete snad pít kalich, který mám pít?“

„Můžeme,“ odvětili.

²³Na to jim řekl: „Ano, budete pít můj kalich. Dát vám sedět po mé pravici a levici ovšem nenáleží mně, ale těm, pro které to připravil můj Otec.“

²⁴A když to uslyšelo ostatních deset, rozhořčili se na ty dva bratry. ²⁵Ježíš je však zavolal k sobě a řekl: „Víte, že vládcové národů nad nimi panují a velikáni nad nimi užívají moc. ²⁶Tak to ale mezi vámi nebude. Kdo by mezi vámi chtěl být veliký, ať je vaším služebníkem. ²⁷Kdo by mezi vámi chtěl být první, ať je vaším otrokem. ²⁸Právě tak Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, ale aby sloužil a aby dal svůj život jako výkupné za mnohé.“

Dva slepci

²⁹Když pak vycházeli z Jericha, šel za ním veliký zástup. ³⁰U cesty právě seděli dva slepci. Když slyšeli, že tudy jde Ježíš, vykřikl: „Pane, Synu Davidův, smiluj se nad námi!“ ³¹Zástup je napomínal, ať mlčí, ale oni křičeli tím více: „Pane, Synu Davidův, smiluj se nad námi!“

³²Ježíš se zastavil, zavolal je a zeptal se: „Co pro vás mám udělat?“

³³„Pane,“ odpověděli, „ať se nám otevrou oči!“ ³⁴Naplněn soucitem se Ježíš dotkl jejich očí a oni ihned prohlédli a následovali ho.

Král na oslíku

21 Když se přiblížili k Jeruzalému a přišli do Betfagé u Olivetské hory, poslal Ježíš dva učedníky ²a řekl jim: „Jděte do vesnice před vámi. Hned tam najdete přivázanou oslici a u ní oslátko. Odvažte je a přiveďte ke mně. ³Kdyby vám někdo něco namítal, odpovězte: ‚Pán je potřebuje‘ a hned je pošle.“ ⁴To se stalo, aby se naplnilo slovo proroka:

⁵„Povězte Dceři sionské:

Hle, tvůj král přichází k tobě,
mírný, sedící na oslu,
na oslíku, osličím hříbátku.“^a

⁶Učedníci šli a udělali, jak jim Ježíš přikázal. ⁷Přivedli oslici s oslátkem, položili na ně pláště a posadili ho na ně. ⁸Veliký zástup pak prostíral své pláště na cestě a jiní sekali větve ze stromů a stlali je na cestu. ⁹Zástupy, které šly zepředu i zezadu, volaly:

^a5 Zach 9:9

„Hosana,^a Synu Davidův!“

„Požehnaný, jenž přichází v Hospodinově jménu!“^b

„Hosana na výsostech!“

¹⁰Když vjížděl do Jeruzaléma, ve městě zavládlo vzrušení. Všichni se ptali: „Kdo to je?“

¹¹„Ježíš,“ odpovídaly zástupy, „ten prorok z galilejského Nazaretu!“

Doupě lupičů

¹²Ježíš pak vešel do chrámu a vyhnal všechny, kdo tam prodávali a nakupovali. Zpřevracel stoly směnárníků i sedačky prodavačů holubic ¹³se slovy: „Je psáno: ‚Můj dům bude nazýván domem modlitby,‘ ale vy jste z něj udělali doupě lupičů!“^c

¹⁴V chrámě ho obklopili slepí a chromí a on je uzdravil. ¹⁵Když ale vrchní kněží a znalci Písma viděli divy, které konal, a děti, jak v chrámě křičí: „Hosana, Synu Davidův!“ rozhořčili se. ¹⁶„Slyšíš, co říkají?“ ptali se ho.

„Ovšem,“ odpověděl Ježíš. „Copak jste nikdy nečetli: ‚Z úst nemluvnátek a kojenců sis připravil chválu?‘“^d ¹⁷Potom je opustil a odešel z města do Betanie, kde přenocoval.

Uschlý fíkovník

¹⁸Za svítání cestou zpět do města dostal hlad. ¹⁹Uviděl u cesty jeden fíkovník, šel k němu, ale nenašel na něm nic než listí. Řekl mu tedy: „Ať se z tebe už navěky nerodí ovoce!“ A ten fíkovník hned uschl.

²⁰Když to viděli učedníci, podivili se: „Jak to, že ten fíkovník tak rychle uschl?“

²¹Ježíš jim odpověděl: „Amen, říkám vám, když budete mít víru a nebudete pochybovat, nejenže budete moci tohle udělat fíkovníku, ale i kdybyste řekli této hoře: ‚Zvedni se a vrhni se do moře!‘ stane se to. ²²Když budete věřit, dostanete, o cokoli v modlitbě požádáte.“

Jakým právem

²³Když přišel do chrámu a vyučoval tam, přistoupili k němu vrchní kněží a starší lidu se slovy: „Jakým právem to děláš? Kdo tě k tomu zmocnil?!“

²⁴„Já se vás také na něco zeptám,“ řekl jim na to Ježíš. „Když mi odpovíte, i já vám odpovím, jakým právem to dělám. ²⁵Odkud se vzal Janův křest? Z nebe, nebo z lidí?“

Začali se tedy mezi sebou dohadovat: „Když řekneme, že z nebe, řekne: ‚Tak proč jste mu nevěřili?‘“ ²⁶Když řekneme, že z lidí, musíme se bát zástupu, protože všichni mají Jana za proroka.“ ²⁷Nakonec mu řekli: „Nevíme.“

„Ani já vám tedy neřeknu, jakým právem to dělám,“ odpověděl jim Ježíš.

O dvou synech

²⁸„Co myslíte? Jeden člověk měl dva syny. Šel za prvním a řekl: ‚Synu, jdi dnes pracovat na vinici.‘“ ²⁹Odpověděl: ‚Nechce se mi,‘ ale pak si to rozmyslel a šel. ³⁰Potom šel za druhým a řekl mu totéž. Ten odpověděl: ‚Ano, pane, půjdu,‘ ale nešel. ³¹Který z těch dvou naplnil otcovu vůli?“

„Ten první,“ řekli.

^a9 hebr. *Zachraň nás*; výraz časem nabyl významu *Sláva spasiteli!*

^b9 Žalm

118:25–26 ^c13 Iza 56:7; Jer 7:11 ^d16 Žalm 8:3

Ježíš jim odpověděl: „Amen, říkám vám, že výběrčí daní a nevěstky jdou do Božího království před vámi. ³²Když k vám Jan přišel cestou spravedlnosti, nevěřili jste mu, ale výběrčí daní a nevěstky mu uvěřili. Ale ani potom, co jste to viděli, jste si nerozmysleli, že mu uvěříte.“

O zlých vinařích

³³„Poslechněte si další podobenství: Jeden hospodář vysadil vinici, obehnal ji plotem, vykopal v ní lis a postavil věž.^a Pak ji pronajal vinařům a vydal se na cestu. ³⁴Když se přiblížil čas vinobraní, poslal k vinařům své služebníky, aby převzali její úrodu. ³⁵Vinaři se těch služebníků chopili a jednoho ztloukli, jiného zabili a dalšího kamenovali. ³⁶Poslal tedy ještě jiné služebníky, více než předtím, a těm udělali totéž.

³⁷Nakonec k nim poslal svého syna. Řekl si: „Před mým synem se zastydí.“ ³⁸Když ale vinaři toho syna uviděli, řekli si: „Tohle je dědic. Pojďme ho zabít a zmocnit se dědictví!“ ³⁹Chopili se ho, vyvlekli z vinice ven a zabili. ⁴⁰Co tedy pán vinice udělá s oněmi vinaři, až přijde?“

⁴¹Odpověděli mu: „Ty zlosyny zle zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odevzdávat ovoce v čas sklizně.“

⁴²Ježíš jim řekl: „Nikdy jste nečetli v Písmech?

„Kámen staviteli zavržený
stal se kamenem úhelným.
Sám Hospodin to učinil
a v našich očích je to div.“^b

⁴³Proto vám říkám, že Boží království vám bude vzato a bude dáno lidu, který ponese jeho ovoce. ⁴⁴Kdo upadne na ten kámen, ten se roztříští, a na koho ten kámen padne, toho rozdrtí.“^c

⁴⁵Když vrchní kněží a farizeové slyšeli ta jeho podobenství, pochopili, že mluví o nich, ⁴⁶a chtěli ho zatknout. Báli se ale zástupů, protože lidé ho měli za proroka.

O královské svatbě

22 Ježíš pak pokračoval dalším podobenstvím. Řekl jim: ²„Nebeské království se podobá králi, který svému synu vystrojil svatbu. ³Poslal své služebníky, aby svolali pozvané hosty na svatbu, ale oni nechtěli přijít. ⁴Poslal tedy ještě jiné služebníky a řekl jim: „Povězte pozvaným: Hle, připravil jsem pro vás hostinu. Dal jsem porazit býčky i vykrmená telata, všechno je připraveno; pojdte na svatbu!“ ⁵Ale oni na to nedbali a odešli jeden na svůj statek a jiný za svým obchodem. ⁶Ostatní se pak chopili jeho služebníků, ztýrali je a zabili. ⁷Král se rozhněval. Poslal svá vojska a ty vrahy zahubil a jejich město spálil. ⁸Potom řekl svým služebníkům: „Svatba je sice připravena, ale ti, kdo byli pozváni, nebyli hodni. ⁹Proto jděte na nároží a zvete na svatbu, kohokoli najdete.“ ¹⁰Služebníci tedy vyšli do ulic a shromáždili všechny, které našli – zlé i dobré, a tak se svatební místnost naplnila hosty.

¹¹Když pak vešel král, aby se podíval na hosty, uviděl tam člověka, který nebyl oblečen do svatebního roucha. ¹²Řekl mu: „Příteli, jak jsi sem mohl

^a33 Iza 5:1–7

^b42 Žalm 118:22–23

^c44 Verš 44 v někt. rukopisech chybí.

vejít bez svatebního roucha?“ A on oněměl. ¹³Král pak řekl služebníkům: „Svažte mu nohy a ruce a vyhodte do té venkovní tmy! Tam bude pláč a skřípění zubů.“

¹⁴Je totiž mnoho povolaných, ale málo vyvolených.“

Čí je ten obraz?

¹⁵Tedy farizeové odešli a radili se, jak by ho chytili za slovo. ¹⁶Pak za ním poslali své učedníky s herodiány. „Mistře,“ řekli, „víme, že jsi pravdomluvný, pravdivě učíš Boží cestě a na nikoho nedbáš, neboť se neohlížíš na to, kdo je kdo. ¹⁷Proto nám řekni, co si myslíš: Je správné dávat císaři daň, nebo ne?“

¹⁸Ježíš znal jejich podlost, a tak jim řekl: „Proč mě pokoušíte, pokrytci? ¹⁹Ukažte mi peníz daně.“ Přinesli mu tedy denár. ²⁰„Čí je ten obraz a nápis?“ zeptal se jich.

²¹„Císařův,“ odpověděli.

„Dejte tedy císaři, co je císařovo, a Bohu, co je Boží,“ řekl jim. ²²V úžasu nad tím, co slyšeli, ho nechali být a odešli.

Bůh je Bohem živých

²³Tentýž den k němu přišli saduceové (kteří tvrdí, že není žádné vzkříšení) a zeptali se ho: ²⁴„Mistře, Mojžíš řekl, že když ženatý muž zemře bezdětný, má si jeho ženu vzít jeho bratr, aby svému bratru zplodil potomka.“^a

²⁵U nás bylo sedm bratrů. První se oženil, ale zemřel bez potomků, a tak zanechal svou ženu svému bratru. ²⁶Totéž se stalo i s druhým a třetím bratrem až po sedmého. ²⁷Nakonec pak zemřela i ta žena. ²⁸Kdo z těch sedmi ji tedy bude mít za manželku, až přijde vzkříšení? Měli ji přece všichni!“

²⁹Ježíš jim řekl: „Mýlíte se, protože neznáte Písma ani Boží moc. ³⁰Po vzkříšení se lidé nežení ani nevžívají, ale jsou jako andělé v nebi. ³¹Ale pokud jde o vzkříšení z mrtvých – copak jste nečetli, jak vám Bůh řekl: ³²Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův?“^b On není Bohem mrtvých, ale živých!“ ³³A když to zástupy uslyšely, žasly nad jeho učením.

Největší přikázání

³⁴Když se farizeové doslechli, že Ježíš umlčel saduceje, sešli se tam. ³⁵Jeden z nich, znalec Zákona, se pak zeptal, aby ho vyzkoušel: ³⁶„Mistře, které je největší přikázání v Zákoně?“

³⁷Ježíš mu řekl: „Miluj Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“^c ³⁸To je první a největší přikázání. ³⁹Druhé je mu podobné: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“^d ⁴⁰V těchto dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.“

Syn, nebo Pán?

⁴¹A když už se farizeové sešli, Ježíš se jich zeptal: ⁴²„Co si myslíte o Mesiáši? Čí je to syn?“

„Davidův,“ odpověděli.

⁴³Na to jim řekl: „Jak ho tedy David může v Duchu nazývat Pánem? Říká přece:

^a24 Deut 25:5–6

^b32 Exod 3:6

^c37 Deut 6:5

^d39 Lev 19:18; Mat 19:19

⁴⁴ „Hospodin řekl mému Pánu:
Sed po mé pravici,
než ti tvé nepřátele
k nohám položím.“^a

⁴⁵ Když ho tedy David nazývá Pánem, jak to může být jeho syn?“

⁴⁶ A nikdo mu nedokázal odpovědět ani slovo. Od toho dne se ho už nikdo neodvážil na nic zeptat.

Nebudte jako oni

23 Tehdy Ježíš mluvil k zástupům a svým učedníkům. ²Řekl: „Na Mojžíšově místě se posadili znalci Písma a farizeové. ³Proto plňte a zachovávejte všechno, co vám řeknou, ale neřídte se jejich skutky, protože oni mluví, ale nejednají. ⁴Svazují těžká, neúnosná břemena a nakládají je lidem na bedra, ale sami s nimi nechtějí ani pohnout prstem. ⁵Všechno dělají, jen aby se ukázali před lidmi. Rozšiřují své modlitební řemínky a prodlužují si trásně na šatech. ⁶Milují čestná místa na večerích, přední sedadla ve shromážděních, ⁷zdravení na tržištích, a když je lidé oslovují: ‚Rabbi!‘^b

⁸Vy si ale nenechte říkat ‚rabbi‘, protože máte jediného Učitele, a vy všichni jste bratři. ⁹A nikoho si na zemi nenazývejte ‚otcem‘, protože máte jediného Otce, který je v nebi. ¹⁰Také si nenechte říkat ‚vůdcové‘, protože máte jediného Vůdce, Mesiáše. ¹¹Kdo je z vás největší, ten bude vašim služebníkem. ¹²Kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se poníží, bude povýšen.“

Pokrytci!

¹³ ^[14] „Ale běda vám, znalci Písma a farizeové! Pokrytci, zavíráte nebeské království před lidmi! Sami tam nevcházíte a těm, kdo chtějí vejít, bráníte!“^c

¹⁵Běda vám, znalci Písma a farizeové! Pokrytci, obcházíte moře i souš, abyste jednoho člověka obrátili na víru, a když ho získáte, uděláte z něj dvakrát většího zatracence, než jste sami!

¹⁶Běda vám, slepí vůdcové! Říkáte: ‚Když někdo přísahá na chrám, nic to neznamená, ale kdo přísahá při chrámovém zlatu, ten je zavázán.‘

¹⁷Blázni! Slepci! Co je větší – zlatu, nebo chrám, který to zlatu posvěcuje?

¹⁸Říkáte také: ‚Když někdo přísahá na oltář, nic to neznamená, ale kdo přísahá na dar ležící na něm, ten je zavázán.‘ ¹⁹Slepci! Co je větší – dar, nebo oltář, který ten dar posvěcuje? ²⁰Kdo přísahá na oltář, přísahá na něj i na všechno, co na něm leží. ²¹Kdo přísahá na chrám, přísahá na něj i na Toho, kdo v něm bydlí. ²²Kdo přísahá na nebe, přísahá na Boží trůn i na Toho, kdo na něm sedí!

²³Běda vám, znalci Písma a farizeové! Pokrytci, dáváte desátky z máty, kopru a kmínu, ale vynechali jste to nejdůležitější ze Zákona – spravedlnost, milosrdenství a věrnost! Tomuto jste se měli věnovat a tamto nevynechávat. ²⁴Slepí vůdcové, komára cedíte, ale velblouda polykáte!

²⁵Běda vám, znalci Písma a farizeové! Pokrytci, čistíte kalich a mísu zvenčí, zevnitř jsou ale plné hrabivosti a neřesti. ²⁶Farizeji, ty slepče, nejedříve vyčisti kalich zevnitř, pak bude čistý i navenek!

^a44 Žalm 110:1 ^b7 aram. *Mistře, Učiteli* (dosl. *Veliký*) ^c13 Někt. rukopisy přidávají v. 14 *Běda vám, znalci Písma a farizeové! Pokrytci, vyjídáte vdovské domy pod zámkou dlouhých modliteb! Čeká vás nejtěžší trest!* (Marek 12:40; Luk 20:47)